

Eindtijdbode

Jezus Christus en Dien gekruisigd

<https://www.eindtijdbode.nl>

“Onze Vader, Die in de hemelen zijt”

Ds. J.H. Silleviss Smitt

(1897-1975)

Het Onze Vader:

2

- *Onze Vader,*
- *Die in de hemelen zijt!*
- *Uw Naam worde geheiligd.*
- *Uw Koninkrijk kome.*
- *Uw wil geschiede, gelijk in de hemel, alzo ook op de aarde.*
- *Geef ons heden ons dagelijks brood.*
- *En vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren.*
- *En leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van de boze;*
- *Want Uw is het Koninkrijk, en de kracht, en de heerlijkheid, tot in eeuwigheid.*

Amen.

Inleiding:

De kleine tamieion

De Here Jezus heeft aan Zijn discipelen vaak de raad gegeven: Ga in uw tamieion – dat is in de kleine kamer die van binnen gesloten kan worden, de enige plaats in het Oosterse huis waar u God kunt zoeken zonder door iets of iemand gestoord te worden – ga in uw binnenkamer. U hoeft er niet op te rekenen, dat u ooit licht en kracht in God zult vinden, als u dit bevel van Jezus negeert. God wordt een kracht in ons leven, als we Hem plaats

en tijd geven. Maar wie Jezus' raad – en deze raad is een bevel, een levenswet – opvolgt, die zal verrassende ervaringen opdoen. Hij zal tot de ontdekking komen, dat die uren, doorgebracht in de kleine tamieion de **mooiste** en de **moeilijkste** uren van zijn leven worden. Nooit is een mens zo rijk en zo gelukkig dan wanneer hij bidt. Maar ook voelt een mens zich nooit zo rampzalig en zo verwerpelijk, dan juist wanneer hij tot God komt. Als we bidden komen we vaak zeer dicht bij de hemel. We wisten niet, dat er zo diepe vrede en zo rijk geluk in de ziel kon komen. Als we bij God zijn, worden soms op eenmaal alle angst en schaamte, alle schuldgevoel en zorg van ons weggenomen. We wisten tevoren niet, dat God zo vriendelijk, zo goed, zo wijs was. In de kleine tamieion gingen de geheimen daarvan voor ons open. Nog eens: Wie bidt, is vaak dicht bij de hemel. Maar ook dat andere is waar: De ogenblikken van gebed zijn vaak de moeilijkste. Wat kunnen we het benauwd hebben, als we met God alleen in die binnenkamer zijn. Wat kan het dan donker worden. We kunnen dan niet meer weg. Nergens meer heen. We kunnen ons zelf niet meer ontvluchten. We kunnen onze mislukkingen, onze zonden niet meer ontvluchten. We kunnen God niet ontvluchten. We voelen dan iets van de waarheid van het woord, dat het vreselijk is te vallen in de handen van de levende God. Dan zien we pas wat zonde is. Met verschrikking valt het, in Gods tegenwoordigheid, ons op het geweten; hoe is het mogelijk, dat ik zo

dwaas, zo ontrouw, zo brutaal, zo leugenachtig kon zijn. Wat wordt het ons bang te moede als we alleen zijn met ons zelf en we God maar niet kunnen vinden. Als alleen maar Zijn veroordeling zich uitspreekt in ons geweten. Dan grenst de tamieion aan de hel. De kleine tamieion is Gods werkplaats. Daar bewerkt Hij ons. Hij breekt dan aan ons en schaaft aan ons en slijpt ons. Hij kneedt ons naar Zijn wil en vormt ons naar Zijn plan. Laat ik het met Bijbelse woorden mogen zeggen: Onze ‘oude mens’ wordt daar afgebroken en gedood en onze ‘nieuwe mens’¹ komt daar tot leven en bloei. En – God gebruikt de brokstukken van onze oude mens om de nieuwe mens op te bouwen.

Gaat bidden vanzelf?

Bidden is een door en door natuurlijk en daarom zeer eenvoudig iets. Dat komt zo maar vanzelf, uit de ziel, op. En bidden is het aller-moeilijkste waartoe een mens kan komen. Het is het **meest eenvoudige**. Elk kind kan bidden, eenvoudig, natuurlijk, eerbiedig, hartelijk – vertrouwend bidden. In hetzelfde ogenblik dat een kind van God geboren wordt, wordt een bidder geboren. Bidden is voor een kind van God even natuurlijk en noodzakelijk als ademen voor het lichaam. Maar bidden is ook **uitermate moeilijk**. Een mens moet het zijn hele leven blijven leren en blijft er dan nog een stumper

¹ Zie event. onze GRATIS studie "[LUKAS – Het Boek van de NIEUWE MENS in Christus](#)" van E. van den Worm. (noot AK)

in. Bidden moge dan naar de nieuwe natuur zijn van het kind van God, het is geheel tegen zijn oude natuur in. Alleen reeds de houding van het gebed drukt uit dat er met een mens heel wat moet zijn gebeurd eer hij tot bidden kwam. Wie knielt er nu graag? Wie vouwt zijn handen nu vrijwillig als een smekeling? Wie wil er zijn ogen sluiten voor al wat de wereld aan schoons en verlokken ds bieden kan? Bidden is moeilijk. Het vraagt de overgave van de hele mens. Het vraagt inderdaad: Gevouwen handen, gebogen knieën, gesloten ogen. Hoe vaak is het me niet in die kleine tamieion overkomen, dat mijn ziel leeg was, mijn mond gesnoerd, mijn hart kil, God ver weg. Geen woord van echt bidden komt er dan naar buiten. U kunt uzelf persen, inspannen, het helpt allemaal niets. Tot u eindelijk gebeds-onmachtig bidden gaat: "Heer, leer mij bidden. O, leer mij, arme dwaas, hoe dat ik bidden moet". Jezus discipelen hebben die onmacht-tot-bidden ook gekend. En toen zij eens op een goede dag er ongewild en ongedacht getuige van waren dat Jezus bad en zij Hem gedurende Zijn gebed gadesloegen, zeiden ze bij zichzelf: Dàt is bidden, echt, levend, gelovig, overwinnend bidden. Zó kunnen wij niet bidden. Alle ander bidden is die naam niet waard. Daarom vroegen ze toen: "Heer, leer ons bidden". Als antwoord op die vraag gaf Jezus toen het gebed, dat onder christenen bekend staat als: "Het Onze Vader".

De grote martelaar

6 Dit “Onze Vader” is het gemakkelijkste gebed, dat er bestaat. Er zullen er heel wat zijn, die van het christelijk geloof niet al teveel weten, maar die toch het “Onze Vader” wel uit het hoofd kunnen opzeggen. Hoe vaak grijpen we niet, als we zelf niet weten wat we bidden zullen, maar naar het “Onze Vader”, en zeggen dat dan op. Ja, maar er is een groot verschil tussen deze twee: Het “Onze Vader” uit het hoofd opzeggen, en het “Onze Vader” met het hart bidden. Het “Onze Vader” is de grote martelaar van de kerkgeschiedenis. Wat is het mishandeld, dat volmaakte, heilige gebed, dat Godsgeschenk van Jezus! Het is afgeraffeld, opgedreund, gedachteloos, haastig afgedraaid. Juist omdat het het gemakkelijkste van alle gebeden leek. Maar als u het met het hart gaat bidden, als u in geest en in waarheid wilt bidden, dan zult u merken, dat er geen gebed is, dat geestelijk zoveel vraagt als dit. Het vraagt niet minder dan uw radicale bekering, dan uw algehele overgave aan God. Dit gebed – als u het met uw ziel bidt – maakt u tot een kruis-dragende discipel van Jezus, tot een echt kind van God. Wilt u bidden leren? ² Bid dan het “Onze Vader” en bid het vaak. Wilt u het “Onze Vader” leren bidden? Laat ik u dan een raad mogen geven. Neem er dan royaal de tijd

² Zie eventueel onze GRATIS studie “[Leer bidden](#)” van CJH Theys. (noot AK)

7 voor. Neem er eens rustig een vol uur voor. Ga met dit gebed eens in de kleine tamieion. Spreek het dan woord voor woord in Gods tegenwoordigheid uit. Weeg elk woord af in uw ziel. Laat elke bede als een zaad vallen in uw ziel. Denk iedere bede rustig door. Ga na wat ieder van deze beden in uw leven betekent. Ik zelf heb, om het "Onze Vader" te verstaan en het in geest en in waarheid te bidden, veel gehad aan een woord van Luther. Dit: "Het gebeurt wel dikwijls, dat ik bij een onderdeel van het "Onze Vader" of bij één der gebeden in zulk een rijkdom van gedachten kom, dat ik alle andere gebeden maar rustig laat staan. En als er dan zulke rijke, goede gedachten komen, moet men de andere beden maar varen laten en die gedachten de ruimte geven, stil luisteren en vooral niet hinderen. Want dan predikt de Heilige Geest ³ Zelf. En één woord van Zijn preek is beter dan 1000 gebeden van ons. En zo heb ik dan ook in een gebed vaak meer geleerd dan ik met veel lezen en dichten had kunnen krijgen. En zoals ik hierboven bij het "Onze Vader" reeds heb opgemerkt, vermaan ik nog eens, voor het geval dat onder zulke gedachten de Heilige Geest mocht komen en beginnen te prediken met rijke, lichtgevende gedachten, geef Hem dan Zijn eer: Laat uw gedachten, die slechts eigen overdenkingen en meditaties zijn, varen. Wees stil en luister naar

³ Zie eventueel onze GRATIS studie "[De natuurlijke mens en de Heilige Geest](#)" van CJH Theys. (noot AK)

Hem, Die het beter kan dan u. Geef acht op wat Hij predikt, en schrijf het op. Dan zult u wonderen beleven”.

Twee vragen

8 Wij zullen wel ons hele leven nodig hebben om het “*Onze Vader*” een klein beetje te leren bidden. Maar dit hoeft u niet te verdrieten. Integendeel. De uren met het “*Onze Vader*” doorgebracht, worden bronnen van geluk. Daarom nog eens: neem tijd voor het “*Onze Vader*”. Spreek het uit, woord voor woord. Laat ieder woord diep tot u doordringen. Neem geen afscheid van dat woord en van die bede, voor ze geheel weerklank hebben gevonden in uw ziel. Ga geen stap verder in het bidden van het “*Onze Vader*” voor u geheel begrepen en beaamd hebt, wat uw lippen prevelen. Zie en bewonder elke bede als een kostbare steen en neem geen tweede steen in uw handen voor u de eerste op haar waarde geschat en u toegeëigend hebt. Daarbij kan u het volgende van dienst zijn: Stel u zelf bij iedere bede deze twee vragen:

1. **KAN ik dit wel bidden?**
2. **WIL ik dit wel bidden?**

Als u die twee vragen uzelf eerlijk stelt, en hun consequenties doordenkt, dan zult u onvermoeide diepten in uzelf ontdekken. Rust dan niet, voor u deze twee vragen telkens volmondig met ja kunt beantwoorden. Dan zal het “*Onze Vader*” de koevoet worden, die al de brokken van zonden, die één waren geworden met de bodem van uw

wezen, loswrikt. Het “Onze Vader” wordt dan een kracht Gods om u te bekeren en tot volledige overgave te brengen.

Is bidden niet overbodig?

Als u eens in uw Bijbel naleest, de plaats waar het “Onze Vader” staat, dan zult u zien, dat Jezus er déze woorden aan doet voorafgaan: “...want uw Vader weet, wat u van node hebt, eer u Hem bidt.”

9 Nu zal elk verstandig mens hieruit de conclusie trekken: Als God reeds weet wat ik nodig heb, dan behoef ik het Hem niet nog eens te zeggen. Met andere woorden: in dit 8ste vers, maakt Jezus het gebed van de verzen 9 tot en met 14 overbodig. Hij ontnemt er de grondslag aan. God weet toch reeds alles. Hij volvoert alles toch naar Zijn eigen plan; wat zal ik dan nog klagen of vragen? Toch is deze conclusie onjuist. Het tegendeel is waar. Door deze woorden van Jezus wordt juist alle bidden gedragen. Ze geven de ware rust aan het gebed. Ze leggen er de geloofsgrondslag voor. De innerlijke zekerheid: God weet alles, God ziet alles, God begrijpt alles, vormt de beschermende kas en geeft het goede klimaat, waarin de tere plant van mijn zwakke gebed alleen kan groeien. Alle gevoel van onzekerheid en onveiligheid is nu weggenomen. Maar er is nog iets. Deze inleidende woorden van Jezus maken dit wel zeer duidelijk: God heeft ons bidden niet nodig. Wij behoeven Hem niets nieuws te vertellen; dat kàn ook niet. Wij behoeven Hem niet wakker te maken met

ons gebed en wij behoeven Hem niet te overreden met ons smeken. Het is niet nodig God te winnen, in te lichten, aan te sporen. *“Uw hemelse Vader weet wat u van node hebt eer u Hem bidt”*. Hij is ook veel gewilliger om te **geven** dan wij om te **ontvangen**. Hij is veel meer bereid ons Zijn hulp te geven dan wij om die te aanvaarden. Wij bidden dan ook niet omdat God het gebed nodig heeft, maar wij bidden omdat wij het gebed nodig hebben. Zoals mijn lichaam moet ademen, zo kan mijn ziel niet zonder gebed; ik kan niet leven zonder de reine lucht van Gods gemeenschap in te ademen. Zoals het zieke kind telkens gezet wordt in het genezende licht van de zon, zo moet mijn ziel ook telkens komen in de nabijheid van mijn hemelse Vader, Die mijn ziekten kent en mijn zorgen verstaat. Hij weet veel meer van mij af dan ik van mijzelf weet. Mijn nood en zorg liggen in de schoot van Zijn liefde-kennis veilig en geborgen. De woorden: *“Hij weet al wat u van node hebt”*, brengen de ziel in de juiste gelovige gesteldheid en doen als het ware vanzelf de eerste woorden uit het hart opwellen: *“Onze Vader, Die in de hemelen zijt”*. Zult u nu, eer u het *“Onze Vader”* gaat bidden, uzelf eens rustig rekenschap geven van wat deze grote woorden: *“Uw Vader weet wat u van node hebt, eer u Hem bidt”* voor u betekenen?

“Onze Vader”

Geen enkelvoud, maar meervoud

Het eerste woord van het “Onze Vader” stelt ons al dadelijk voor een verrassing. Het laat ons meteen zien, dat Gods gedachten over het ware bidden anders en hoger zijn dan onze gedachten. Wanneer ik het zou moeten aangeven, dan zou ik zeggen: het volmaakte bidden geschiedt in het enkelvoud, maar Jezus zegt: het volmaakte bidden geschiedt in het meervoud. Voor ons is bidden de allerindividueelste expressie van de aller-intiemste beweging van het innerlijke leven. Daar kan dan moeilijk een ander in betrokken worden. Bidden is, zouden wij zo zeggen, meer een zaak van het individu dan van de gemeenschap. Naar mate een gebed meer van het individuele, persoonlijke verliest, verliest het ook aan geest en aan kracht. Wij zouden daarom ons beste bidden willen laten aanvangen met: “Mijn Vader” en niet met “Onze Vader”. Het ware bidden is immers de ontmoeting tussen God en de enkele mens. Mede daarom – zij het ook niet alleen daarom – voelt een mens zich gegeneerd (hij schaamt zich) als hij merkt dat een ander, zonder dat hij het weet of wil, getuige is van zijn bidden. Met het bidden is het naar onze mening zoals het was op de Grote Verzoendag. Dan ging de hogepriester geheel alleen achter het voorhang van het Heilige der Heiligen om God te

ontmoeten ⁴. Als ik bid dan kan niemand met mij mee gaan. Die gang maak ik alleen in het binnenste heiligdom waar ik dan God ontmoet. En – nu begint de Heer Jezus in het meervoud: “*gij dan bidt aldus: **Onze** Vader...*” Ik word dadelijk van de aanvang af boven mezelf uitgetild. Intimiteit is goed, maar heeft ook altijd een anderen-uitsluitende, egoïstische tendens in zich. In mijn bidden mag ik niet alleen met mijzelf, met mijn eigen noden en zorgen bezig zijn. Daarom maakt Jezus ons los van onszelf als wij gaan bidden en zet ons in een veel bredere levenssfeer, waarin ook het leven en de belangen van anderen zijn opgenomen. Een mens is nooit alleen en mag nooit alleen zijn, ook niet wanneer hij bidt. Ik ben nooit alleen maar individu zonder meer, doch altijd deel van een geheel, stuk van een gemeenschap, lid van een lichaam. Het egocentrische zit ons zo diep in het bloed. We draaien altijd om onszelf heen, tot in het bidden toe. En daar maakt Jezus nu een einde aan. Hij zegt: bidden is alleen mogelijk vanuit de gemeenschap; daarom “**Onze Vader**”. God is van niemand alleen. En God is tegelijk van een ieder geheel, Hij is niet mijn God. En Hij is niet uw God. Hij is onze God. Hij is niet der Joden Vader. Hij is niet van het Oosten en Hij is niet van het

⁴ Voor meer uitleg over de (ook geestelijke betekenis van de) belangrijke taak van de hogepriester in het Heilige der Heiligen, op de Grote Verzoendag etc., zie onze GRATIS studie “[Christus in de Tabernakel](#)” van CJH Theys. (noot AK)

Westen. Hij is ons aller God en Vader. Wij hebben altijd de neiging God geheel voor onszelf op te eisen. De Joden staan in de geschiedenis voor ons als het klassieke en tegelijk waarschuwende voorbeeld van deze zonde. We leggen beslag op God. We doen alsof en denken dat Hij voor ons alleen en voor ons in het bijzonder bestaat. Het kapitalisme komt ook in het geestelijke voor. Wij willen God zo vaak tot ons privaat bezit maken. En dan dat geestelijk bezit hoogstens bij wijze van erfenis doorgeven en mededelen aan onze kinderen of mensen, die ons zeer na staan. Jezus breekt die boei van de zelfzucht en leert ons: "Onze Vader". Een ogenblik kunnen wij het betreuren, dat we in ons bidden God met zoveel anderen moeten delen. Maar in werkelijkheid maakt het ons rijk. Gelijk alle delen rijk en alle zelf-beslotenheid arm maakt. U dacht misschien, dat u met uw zorgen en zonden geheel alleen stond. Dat er niemand was die het zo moeilijk had als u, die zoveel kwaad had gedaan als u. Jezus zegt nu: Er zijn velen met u, die er precies aan toe zijn zoals u. Er is geen vraag of anderen hebben die ook, er is geen schuld of anderen hebben die ook, er is geen gevaar of anderen delen dat met u. Daarom als u bidt en tot God komt met al wat u drukt, zeg dan: "Onze Vader". Er is geen gemeenschap met de Heilige Geest mogelijk zonder gemeenschap der heiligen. Die twee hangen onderling wezenlijk samen. Wie "Vader" wil zeggen, moet eerst "onze" leren zeggen. Wie God vindt, vindt ook de kinde-

ren Gods. Wie tot God gaat vindt niet alleen een rijke hemel, maar ook een rijke aarde. Wie de Vader heeft, heeft ook het gezin van de Vader. De bidder vindt een dubbele gemeenschap: verticaal naar God toe; horizontaal over de aarde naar de mens toe. Herinnert u zich, dat we afgesproken hadden dit gebed te zullen bidden – woord voor woord – en dat we niet tot het volgende woord zouden overgaan eer we met het voorgaande werkelijk klaar waren? Welnu – komt dit “onze” u natuurlijk en vanzelfsprekend uit het hart? Kent u ze en hebt u ze lief die mensen met wie u de Vader deelt, die in uw mond dat “onze” wettigen? Jezus zegt, dat we, als we de kleine tamieion binnengaan, de deur moeten sluiten. Hij wil ons daarmee dit leren: zorg dat u ongestoord en stil met God kunt verkeren. Zorg er ook voor, dat u in geen enkel opzicht met uw vroomheid praat. Wees er voorzichtig mee, dat u uw gebed zou gebruiken om uzelf een geestelijke pluim op de hoed te steken. Pas op, dat u niet voor vromer kunt worden aangezien dan u bent; doe daarom uw binnenkamer op slot. Maar dat wil niet zeggen, dat we de mensen uit onze binnenkamer moeten of mogen uitsluiten. Integendeel. Als de deur van de binnenkamer achter me dichtgaat dan mag er niemand ter wereld zijn, die ik uitsluit om de gang tot God met mij te gaan. Laat daarom niemand buiten staan. Voelt u wat ik bedoel? Ik moet mijn medemensen zo op het hart dragen, dat ik ze zonder uitzondering graag tot God breng. Heb ik een

mens uit mijn hart, uit mijn liefde gebannen, dan komt God in die binnenkamer niet in mijn hart. Snijd ik van mijn kant de gemeenschap met enig mens door, dan zal ik de gemeenschap met God tevergeefs zoeken. God en Zijn mensen, de Vader en Zijn kinderen zijn niet van elkander te scheiden. Wie één van Gods kinderen verstoot, wordt door God verstoten. Wie de gemeenschap der heiligen breekt, zal de gemeenschap met de Heilige verliezen. God kan en wil niet wonen in een hart, waarin aan één van Zijn mensen een plaats wordt ontzegd. U bent uw binnenkamer ingegaan in de hoop God te vinden en daarin gelukkig te worden. Maar in plaats daarvan merkt u met angst en ellende, dat u God verloren hebt, dat het gebed dood is en dat u tevergeefs tracht de gemeenschap met God te ervaren. Nooit kom ik toe aan het rijke *“Vader, Die in de hemelen zijn”*, als ik niet eerlijk en liefdevol ben in het *“Onze”*. Het doet er niet toe, waar die mens leeft, of hij huisgenoot is of aan de Noordpool leeft, het doet er niet toe wat die mens gedaan heeft, of hij goed of slecht voor u geweest is; het doet er niet toe wat hij gelooft, of hij christen of mohammedaan is – als er enig mens is die ik haat, tegen wie ik weerzin heb, die ik uit de liefde van mijn hart verbannen heb, dan verbergt God Zijn aangezicht voor mij, dan wijkt de Heilige Geest uit mijn hart, dan sterft het bidden me op de lippen weg – en God laat Zich niet vinden eer ik me in liefde heb veranderd. Nu stel ik u de dubbele vraag, waarover ik reeds eerder sprak:

- **KUNT** u dit “Onze” eerlijk bidden zonder iemand uit te sluiten?
- **WILT** u het eerlijk bidden zonder iemand uit te sluiten?

Zegt u hierop “ja”, dan mag u doorgaan en ook zeggen “Vader, Die in de hemelen zijt”. Is het “neen”, dan snijdt u zelf de mogelijkheid tot bidden en omgaan met God bij de wortel af.

16

De schelp

God is te groot dan dat een mens Hem noemen kan. Eens heeft God tot een mens gezegd: “Wat vraagt gij Mijn Naam, Die is toch maar Wonderlijk”. Hoe zou een enkel woord – broos vat, gemaakt op de draaischijf van mijn stof-gebonden denken – de Eeuwige kunnen bevatten en dragen? Kan ik in een bekertje de zee dragen? Zo min kan God geborgen worden in een woord, een naam. Als kind hadden we er plezier in schelpen – hoorntjes noemden we die – dicht tegen ons oor te houden. We hoorden er dan de zee in. En inderdaad, als men een schelp tegen het oor houdt dan hoort men het diepe, verre ruisen van de zee. De zee leeft en spreekt in die schelp. Zo is het nu ook met de namen, die we aan God mogen en moeten geven. Het zijn kleine, broze schelpen. Een kind kan ze hanteren. Maar in die schelpen leeft een wonder. De hele zee is er in. Een schelp moet echter niet gemaakt zijn. Als een mens een schelp van kalk maakt, is ze dood, doof, de zee zingt er niet in. De zee zingt alleen in de schelpen,

die door God zelf gemaakt zijn. Zo leeft God ook alleen in de namen, die Hij Zichzelf gegeven heeft. Ik weet van God niets. Hoe zou het ook kunnen? Ik ken mezelf niet, ik weet niet wat de stof is, wat geest is, wat het wezen der geschapen dingen is. Hoe zou ik dan kunnen opklimmen tot de Ongeschapene, Die de Schepper is van alles? Zo min als ik met mijn hand de sterren van de hemel kan plukken, zo min kan mijn denken en weten reiken om tot God te komen. God kan alleen zeggen wie Hij is. Eén is er geweest, Die alle dingen wist. Die wist wat de mens was en de ziel, Die wist wat goed was en kwaad, Die de weg kende en hem wilde wijzen: Jezus. Die wist ook wie God was. Hij was tot God opgeklommen, omdat Hij van God was nedergedaald. En Jezus zegt tot ons: gij dan bidt aldus: “**Onze Vader**”. Dit is de grote Naam. God doet Zich in de Bijbel van veel kanten kennen. En daarom heeft God ook veel Namen in de Bijbel. Als ik ze alle wilde noemen, dan kon er dit artikel mee gevuld worden. Maar dit is de Naam die boven alle naam is.

- U moet u nu maar eens rustig indenken wat dat zeggen wil, dat u tot de eeuwige God, Die het heelal geschapen heeft en onderhoudt, zeggen mag: **Vader**.
- U moet u maar eens indenken welke bronnen van liefde en zorg er dan worden blootgelegd.
- U moet u maar eens indenken en doordenken welke krachten en heerlijkheden daarin tot uw

beschikking staan.

- U moet maar eens doordenken, wat het zeggen wil, dat u dus Gods kind mag heten, dat u ook Gods kind moet kunnen heten.
- U moet uzelf maar eens afvragen of er dan nog plaats in uw leven mag zijn, kan zijn voor vrees, bezorgdheid, ongehoorzaamheid.
- U moet maar eens nagaan hoe de toekomst zich aftekent als u dit vasthoudt: Hij die de toekomst bouwt is mijn **Vader**.
- U moet u maar eens bezinnen of er dan nog plaats en reden is voor zelfverachting of minderwaardigheidsbesef.

Wie een goede aardse vader heeft of had, die wordt in zijn overdenking goed geholpen. Die kan de sprong beter maken naar de hoogte van Gods volmaakte Vaderschap. Wie Vader zegt, zegt: zorg, liefde, trouw, kracht, leiding, opvoeding. Dat alles ligt in de Vader-naam.⁵ Dat alles ligt volmaakt in de hemelse Vader voor u en voor mij. Maar – wie **Vader** zegt, zegt ook: gehoorzaamheid, vertrouwen, overgave, verwachting. Wie deze Naam werkelijk met het hart zegt en in waarheid, bij die wordt alle opstand, ongehoorzaamheid, maar ook alle klein-geloof en wantrouwen totaal verslonden. In dit ene woord ligt alles. Daarin ligt geopenbaard: onze oorsprong: we zijn uit God

⁵ Zie eventueel onze GRATIS studie [“Wat de Schrift zegt over onze almachtige God \(en Vader\)”](#) van E. van den Worm. (noot AK)

en door God. Daarin ligt: Hij heeft ons lief; Hij zorgt voor ons. Daarin ligt ook: Hij vergeeft graag en vaak; Hij is geduldig, genadig. Daarin ligt: Hij voedt ons op en maakt ons tot het leven bekwaam. Daarin ligt al Zijn liefde en wijsheid en kracht en genade. Maar al wat wij van onze kant moeten zijn en van ons gevraagd wordt ligt daar ook in besloten.

19

De grote Naam

Alle bidden wordt door de Here Jezus aan twee voorwaarden gebonden: geloof en gehoorzaamheid. Daar kom ik later nog op terug. Het “Onze Vader” staat in [Mattheüs 6:9-13](#). Het zit ingeklemd tussen de verzen 8 en 14. [Vers 8](#) vraagt geloof. [Vers 14](#) vraagt gehoorzaamheid. Zo hangt Jezus alle bidden op aan die twee steunpunten in onze ziel: geloof en gehoorzaamheid. Als ik niet geloof, God niet vertrouw, dan is mijn bidden onzin, dwaasheid, quasi-vrome grimas. Als ik God niet gehoorzaam ben en ook niet van plan ben Hem te gehoorzamen, is het bidden: God verzoeken, God voor-de-mal willen houden, leugen, aanfluiting. Geloof en gehoorzaamheid zijn de twee kussen-blokken, waarop de as van het geloof rust en draait. Als u hier meer over wilt weten, lees dan na wat Jezus erover zegt in Johannes 14 tot 16. Bidden zonder geloof is dode vorm. Bidden zonder gehoorzaamheid is vloeken. Welnu, die twee: geloof en gehoorzaamheid, zijn ook meteen gegeven in de Vader-naam. Als ik **Vader** zeg en ik zeg

het met mijn hart, dan opent zich daarin een bron van onuitputtelijk vertrouwen. Hij kent me en weet alles en heeft alles. Ik kan rustig en verzekerd zijn. Mij zal niets ontbreken. Hij zal mij vergiffenis schenken. Hij zal over mij waken. Hij is mijn “*Vader*”. Maar tegelijk ook smelt, in het eigen ogenblik dat ik God oprecht en in waarheid **Vader** ga noemen, uit mijn hart weg alle hoogmoed, eigenwaan en eigenwilligheid.

- Er is maar één wil, **Zijn wil**.
- Er is maar één wet, **Zijn wet**.
- Er is maar één weg, **Zijn weg**.

Want Hij is toch “*onze Vader*”. Hij mag voorgaan, ik zal volgen. Hij mag bevelen, ik zal gehoorzamen. Hij mag leiden, ik zal vertrouwen. “*Onze Vader*” wil zeggen: Al het **Uwe** is het **mijne**, o Heer. “*Onze Vader*” wil ook zeggen: Al het **mijne** is het **Uwe**, o Heer. In deze Naam, als in een heilig vuur, wordt alle zorg, maar ook alle zonde versmolten en verbrand. En nu stel ik u de twee bekende vragen: Kunt u dit bidden met een eerlijk hart? Wilt u het bidden dwars tegen alle eigenzin en eigen wil in: “*Onze Vader*”? Wie “*Onze Vader*” zegt, begon misschien te bidden, zwak, wantrouwend, angstig, opstandig. Maar deze Naam bleek een grote kracht en wekt onze ziel tot nieuw en heerlijk leven. **Heer, leer ons bidden: “Onze Vader”**.

“Die in de hemelen zijn”

Verlies of winst?

21

Gezond geestelijk leven beweegt zich altijd tussen de twee polen: afstand en nabijheid. God is ons nader dan wat ook of wie ook. We zijn in Hem en Hij in ons. Ik mag Zijn kind zijn met die geheel enige verwantschap, die God Zelf tussen Zich en Zijn kinderen gelegd heeft. Maar tegelijk blijft Hij toch de Hoge en Verhevene, Die in de hemel woont. Hij is de Eeuwige, de Almachtige, de grote Schepper aller dingen, Die [“in een ontoegankelijk licht woont”](#). Hij is nabij en Hij is ver. Hij zorgt voor de musjes en voor de leliën in het veld; Hij leidt Zijn kinderen als bij de hand; maar tegelijk is Hij de Verhevene, Die geen mens kan zien en leven. Deze tweeheid, van onze rijkdom IN God en onze afstand VAN God, ligt nu als een klare belijdenis in de aanspraak: *“Onze Vader, Die in de hemelen zijn”*. Afstand betekent scheiding, verlies, armoe. En zo is er een **schijnbaar** verlies in die toevoeging: *“Die in de hemelen zijn”*. We hadden God zo veilig en dicht bij ons, we mochten zeggen: *“Onze Vader”*. Maar bij de woorden, die dan volgen: *“Die in de hemelen zijn”*, wijkt alles weer weg in ijle ver-ten, vaag, ongrijpbaar. In de Vadernaam werd ons zoveel, werd ons alles gegeven, de hemel zelf daalde in onze harten neer. Maar, nu wordt door die toevoeging dit alles weer weggenomen. Hij is nu opeens weer die verre, onbekende God, Die

door geen oog is te zien en door geen oor is te horen. Ik zei: schijnbaar verlies. Want in werkelijkheid is het juist andersom. De Vadernaam opende een wereld van liefde, zorg, gemeenschap, veiligheid. Maar die wereld wordt nu nog overgoten door de heerlijkheid en volheid, die ligt in de woorden: *“Die in de hemelen zijt”*. Die woorden zijn als de opgang van de zon over de wereld van rijkdom die ligt in *“Onze Vader”*. We mogen de Heer wel zeer dankbaar zijn, dat Hij er deze toevoeging heeft bij willen schenken.

God **God** laten

De Heidelbergse Catechismus zegt: “Het wordt toegevoegd opdat wij van de hemelse majesteit niet aards zouden denken”. Dit is juist geïnterpreteerd. Wat toch is de gevaarlijkste klip voor alle godsdienstig leven? Dat we onze godsdienst zelf maken. Dat we ons een god maken naar eigen verbeelding en keus en dat we hem dan dienen naar eigen wil en zin. Wij zijn dan niet gevormd door God, maar onze God is dan gevormd door ons. Ik maak mij zo graag een god naar de gelijkenis die mij licht en zint. Mijn god is zo vaak de vergrote projectie van mijzelf. Ik verheerlijk me zo graag en vaak in de god, die ik zelf heb uitgedacht. We maken dan een god naar het ideaal van onszelf. Dat gebeurt niet bewust. Dat gaat zo maar, zonder dat we het zelf weten. Dat gaat vanzelf. Maar daarom is het juist des te funester. Dit is ook de oorzaak dat er in de goden – buiten de levende

God – geen verlossingskracht zit. Verlossing kan niet van binnen uit, maar moet van buitenaf komen. Verlossing komt niet uit deze wereld op, maar daalt in deze wereld neer, als een gave uit de hemel. Of we nu een god maken van hout of smeden van goud, of boetseren uit de willige stof van onze gedachten, of uit de weke klei van onze idealen, het is alles in beginsel hetzelfde. We denken zo gemakkelijk: zo en zo moet God zijn en zus en zo moet God doen en even daarna zeggen we dan: zo is Hij. Dat is de oerzonde waarop alle religie, die uit de mens is, strandt en waartegen God in het tweede gebod Zich keert. Als God Zich op het eerste gebod op de troon van Zijn majesteit heeft gezet en Zich geproclameerd heeft tot **de enige en waarachtige God** van hemel en aarde: *“hoor, Israël, de Heer onze God is een enig Heer”* – dan zegt Hij in het tweede gebod: “gij mensen moet Mij nu God laten; maakt Mij niet zoals u meent dat Ik zijn moet; laat Mij wie Ik ben”. Het eerste gebod zegt: Ik ben God. Het tweede gebod zegt: *gij zult Mij God laten* ⁶. *“Die in de hemelen zijn”* wil dus zeggen: laat Mij God blijven als u in gemeenschap met Mij treedt; trek Mij niet omlaag in uw aardse sfeer; denk niet klein, denk niet menselijk van Mij. Als ik bid moet God niet door mijn denken en woorden verlaagd en naar beneden getrokken worden maar, omgekeerd, **ik moet**

⁶ Voor het 1ste en 2de gebod uit de “10 geboden”, zie de beginverzen van [Exodus 20:3-17](#) en [Deut. 5:7-21](#). (noot AK)

mijn ziel opheffen naar boven: “ik hef tot U, Die in de hemel zit, mijn ogen en bid”. Het is een bijna onoverwinnelijke, oer-taaie neiging van de mens “wiens ziel kleeft aan het stof” om de Heer van hemel en aarde in te wringen in en te binden aan het kleine aardse leven. Dan, gelijk dat tegenwoordig zo kernachtig genoemd wordt, verburgerlijken we God en de dienst van God. Dat doet de heiden op zijn manier. Dat doet de verlichte vrijzinnige op zijn manier. Dat doet ook de orthodoxe maar al te vaak op zijn manier. Van deze drie is het laatste het ergste. Want de orthodoxe bindt zich met zijn woordbelijdenis aan de Openbaring Gods in de Heilige Schrift en zegt: dat hij God zal laten zeggen Wie Hij is. Maar toch wordt ook op een heel vrome en stichtelijke manier het heilig origineel uitgewisseld voor het stumperig mislukte kopiewerk.

Zo getrouw als sterk

Jezus zet aan deze zonde de voet dwars door te zeggen: als u de Naam van de Hemelse Vader op uw lippen neemt, voeg er dan dadelijk aan toe: *“Die in de hemelen zijt”*. Deze toevoeging geeft echter ook een ongemeen rijke inhoud aan ons vertrouwen. Onze Vader heeft ongelimiteerde krachten tot Zijn beschikking. Geen aardse machten vrezen wij, die gaan alras verloren. “De Here is zo getrouw als sterk”. Als u bidt, denk dan groot van God, groot van Zijn liefde, groot van Zijn kracht, groot van Zijn zorg, groot van Zijn trouw, groot van Zijn hulpbronnen; denk groot van uw

Hemelse Vader. Zo doet deze toevoeging mij over tweeërlei waken: over **eerbied** en over **verwachting**: opdat ik in geen van beide te kort schiet. Deze regel grift mij diep in de ziel: “Wat Zijn liefde wil bewerken, ontzegt Hem Zijn vermogen niet”. Heer, leer ons zo te bidden ⁷, dat wij U laten, Die Gij zijt. Leer ons af, **U** te willen vormen naar ons beeld en naar onze gelijkenis en leer ons onzelf te laten vormen naar **Uw** beeld en **Uw** gelijkenis. Leer ons diep voor U te buigen en U op Uw heerlijke troon te laten! Heer, leer ons bidden: “*Die in de hemelen zijt*”.

De goede orde

Na de aanspraak: “*Onze Vader, Die in de hemelen zijt*”, komt het eigenlijke gebed. Het bestaat uit zes beden. Drie van deze beden richten zich op **God**: “Uw Naam, Uw Koninkrijk, Uw Wil”. De drie andere beden hebben betrekking op de nood van **ons** leven: “ons brood, onze schuld, onze verzoeking”. Wat deze laatste drie betreft, moeten wij weer vasthouden dat Jezus ons toestaat allereerst tot God te komen met wat het lichaam raakt: “*ons dagelijks brood*”; en daarna wekt Hij ons op om tot God te gaan met de nood van onze ziel: “*vergeef ons onze schulden... en leid ons niet in verzoeking*”. Drie beden zijn dus verticaal gericht, drie horizontaal. Wij moeten ook goed letten op de orde: God is de eerste in orde en daarna komt de

⁷ Zie noot 2.

mens. Het is dus niet zó, dat eerst in onze noden moet worden voorzien en dat wij daarna nog wel bezig kunnen zijn met de glorie van God. Neen, de orde is anders. Eerst komt God en dan pas komen wij. En als God tot glorie en grootheid komt, dan komt het ook vanzelf met ons leven in orde, zowel in stoffelijk als in geestelijk opzicht. Is de relatie tussen God en deze wereld weer hersteld, dan bloeit vanzelf een vrij en gelukkig mensenleven op. De voorziening van onze stoffelijke en geestelijke behoeften rust in het herstel van de volstreekte erkenning van Gods vaderschap en zeggenschap over deze wereld. Zo vinden wij in deze orde van de zes beden een volkomen weerspiegeling van die andere woorden van Jezus: “Zoek eerst Zijn Koninkrijk en Zijn gerechtigheid, en dit alles (namelijk de vervulling van de noden van ons leven) zal u bovendien geschonken worden”.

Wat er niet in voorkomt

Wanneer wij deze zes beden rustig overdenken, dan komen wij al spoedig tot deze verrassende ontdekking, dat één woord in het *“Onze Vader”* niet gevonden wordt: “Ik”, “mijn”. Het “ik” van de christen komt in dit gebed niet aan het woord. Het oude “ik” heeft er zijn dood in gevonden. En **wie het “Onze Vader” werkelijk wil leren bidden, die moet bereid zijn, zijn “ik” te verloochenen en te verliezen**. Dit gebed, goed gebeden, is de kruisiging van het “ik” met zijn pretenties en

begeerten. Voor eigenliefde en zelfhandhaving is er geen plaats in. God krijgt de eerste plaats in dit gebed: driemaal “Uw” en dan wordt er een tweede, zeer ruime plaats gegeven aan de naaste: driemaal “ons”. En voor zover die beide een plaats krijgen, hebben wij zelf ook een plaats. Ons leven ligt in het plaats-geven aan God en de medemens. Zo wordt hier weer het woord vervuld, dat wie zijn leven zal willen verliezen, het leven zal vinden ⁸. Vaak leef ik in de schijnvrome waan, dat dit toch wel mijn beste gebeden zijn, waarin mijn “ik” zich diep bewogen en sterk aangedaan uitleeft. Maar God schuift dat opzij. Zulk bidden, waarin het “ik” nog krampachtig zich uitspreekt, en aan zichzelf gebonden is, moet nog in de smeltkroes. God moet de eerste en de laatste worden van mijn leven, en daarom ook van mijn bidden. Ons bidden moet beheerst worden door het telkens herhaalde **Uw, Uw, Uw** en het voortdurend weerkerende ons, ons, ons. Maar ik, ik, ik, en mijn, mijn, mijn, krijgen er geen plaats in. Als ik het “Onze Vader” goed bid, dan sterft mijn “ik” zijn rechtmatige christelijke dood.

Naar binnen of naar buiten gekeerd?

Er is tweeërlei manier van leven mogelijk, middelpuntzoekend en middelpuntvliedend. Middelpuntzoekend: dan wentelt alles om het “eigen-ik” en

⁸ Zie [Mattheüs 16:25](#), [Markus 8:35](#), [Lukas 9:24-25](#) + [17:33](#) en [Johannes 12:25](#).

om zijn belangen en verlangen. Dit is een noodlot-tige manier van leven. Dit altijd-maar-alleen-draaien-om-zichzelf is de beweging van de schroef, die zichzelf naar de diepte en naar de engte werkt. Zo schroeft een mens zich naar beneden en schroeft hij zich vast. Zulk leven, waarbij alles zich wentelt om het "eigen-ik" is als een draaikolk, waarbij de levenscirkel al enger wordt en alles naar het midden en naar de diepte wordt weggezogen. Zulk leven eindigt in de engte, de diepte, het donker, de dood. Middelpuntvliedend: dat is de andere wijze van leven. Een mens wordt dan beheerst door de middelpuntvliedende kracht van het geloof in God en door de middelpuntvliedende kracht van de liefde tot zijn medemens. Alles beweegt zich dan van het "ik" en zijn belangen af. Dan is er ook een cirkelgang. Maar dan beweegt zich de cirkel als een open spiraal naar boven. De levenscirkel wordt al wijder en het niveau al hoger. Zo krijgen God en de naaste de plaats, die hun toekomt. Het benauwde, ik, ik, ik, is opgeheven in het wijde, perspectief- en leven-gevende, **Uw, Uw, Uw, ons, ons, ons.**

"Uw Naam worde geheiligd"

Het ware bidden begint heel hoog, in de hemel bij God Zelf. In de aanspraak werd God ontmoet en nu blijft de ziel een wijle bij God. Ze ontmoette Hem en geniet Hem. Wat ze van Hem ziet houdt haar vast en vervult haar. Al wat van Hem uitgaat

is zeer begeerlijk: Uw Naam, zo heilig, groot en goed... En dan welt vanzelf uit het biddend hart op: "**Uw Naam worde geheiligd**". Dat is: "Vader, waar Gij zijt is leven en geluk en waar Gij niet zijt is de nacht en de dood. Waar men U kent is men zielsgelukkig en waar men U niet kent, is angst en duisternis. Gij zijt alles voor ieder en voor allen. Vader, ik kom tot U uit de wereld en ik behoor zelf tot die wereld, waarin men U niet kent. Men weet niet wie Gij zijt: hoe groot, hoe goed, hoe heilig. Men heeft U weggesloten. We hebben U van de troon gehaald. We hebben U Uw Naam ontnomen, we hebben U Uw plaats ontzegd. En nu weten we niet wie Gij zijt en we misbruiken Uw Naam en we lasteren U. Neem weer Uw plaats in". "Openbaar Uzelf aan onze dwaze donkere harten, keer tot Uw tempel ⁹ weer; toon wie Gij zijt". Dit is de eerste en voornaamste bede. Het is er mee als met de [10 geboden](#). Daar is het eerste gebod ook het alomvattende gebod. Zo liggen ook in deze eerste bede al de volgende besloten. De oorzaak immers van alle ellende in de wereld is alleen: Dat men God de rug heeft toegekeerd en zo in zijn eigen schaduw staat. De jammer ¹⁰ van onze hele

⁹ Zie eventueel onze GRATIS studie "[Geroepen om te worden gemaakt tot Gods doel met de mens: een eeuwige, heilige tempel van onze almachtige God en Vader](#)" van E. van den Worm. (noot AK)

¹⁰ De jammer = Het betreuenswaardige of de ramp(spoed). (noot AK)

samenleving is toch immers niets anders dan alleen dit: Dat men God Zijn plaats heeft ontnomen en zeggenschap ontzegt. Krijgt God Zijn plaats weer, dan schuiven alle dingen en verhoudingen van het leven harmonisch in het goede verband. Waar Gods Vadernaam niet geheiligd wordt, daar leven de mensen niet als kinderen, maar daar leven ze als wilde beesten. Soms onder een dun laagje vernis van beschaving; maar het beest is er en de wilde is er. Wijs mij een leven aan van enig mens –hoe er ook aan dat leven gekerfd en gesneden is– laat het voor de leeuwen geworpen zijn of in een brandende oven, laat het wegbranden op een brandstapel of wegwijnen in een gevangenis –maar waarin God Zijn plaats heeft en waarin Zijn Vadernaam genoemd en geheiligd wordt– en dat dan niet diep gelukkig en stoorloos ¹¹ vredig zou zijn. Die Naam van God, zo heilig, groot en goed is als de ster in het Oosten voor de wijzen in de Kerstnacht: Grote blijdschap. Wij bidden op aarde uit de tegenstelling. Uit de tegenstelling van een rijke hemel en een arme aarde, van een goed en zalig God en een klein en ongelukkig mens. Was die tegenstelling er niet, dan zou ons bidden alleen maar dank-en-lof-zeggen zijn. Dan zou het alleen verrukking en aanbidding zijn. Nu echter is het smeking: “Vader, de wereld sterft weg omdat ze U niet meer kent en heeft. Uw Naam is onze zegen. In de wereld hebt U Uw plaats niet en in de

¹¹ Stoorloos = Zonder stoornis, ongestoord. (noot AK)

Kerk geeft men U die niet. Ze weten niet wie Gij zijt: Hoe groot, hoe goed, hoe wijs. Ze kennen U niet naar Uw waarde en naar Uw verdienste. Ze noemen U niet. Ze zwijgen U dood op aarde. Ze zwijgen U dood in al hun samenkomsten en werkplaatsen. En als ze U gaan noemen, dan is het kwetsend, tartend, dan is hun spreken enkel ijdelheid. Wij misbruiken Uw Naam op een vrome manier of op een snode manier. Maar het is telkens misbruik, tekortdoening. “Vader, zeg wie Gij zijt. Laat mens en wereld vervuld worden van Uw Naam. Open ze de mond om Uw lof te verkondigen; open de mond van hen die zwijgen en stop de mond van hen die Uw Naam tekort doen. Maak de Kerk tot Uw getuige en leer de wereld U te noemen. ***Uw Naam worde geheiligd***”.

De twee vragen

Ik zei, deze eerste bede is de alomvattende bede. En nu vraag ik u: Is deze bede metterdaad de eerste en alomvattende wens van uw ziel? **KUNT u dit eerlijk bidden, als allereerste gebed van uw ziel: “Uw Naam worde geheiligd”? WILT u het wel bidden als eerste gebed**, waarbij u dus dit verklaart: Al wat er in het leven en in de wereld is, wil ik toch zo zielsgraag achtergesteld zien bij dit: Dat Gods Naam geheiligd worde. Wilt u wel bidden: Niet mijn naam, niet mijn eer, maar **Uw Naam** en **Uw eer**. Als ik eraan denk dat de wil van mijn Heer en Meester is, dat de eerste en brandende vraag van mijn hart moet zijn, “***Uw Naam worde***

geheiligd”, dan word ik geheel beschaamd. En daarom zeg ik: Heer, leer ons bidden als eerste, alles overheersende bede: **“Uw Naam worde geheiligd”**.

“Uw Koninkrijk kome”

32

De bidder daalt in zijn gedachten iets af. Van God Zelf komt hij nu tot de wereld van God, die door Hem is geschapen, door Hem moet worden geregeerd. Van de schepping ziet hij op de Schepper en op de noodzaak dat die schepping weer tot haar Schepper in de goede verhouding komt. Die ziel zegt in het gebed nu dit: “Vader, we leven in een wereld, die door U is gemaakt. Ze kan alleen leven als zij onder U blijft. Gij zijt haar Koning. Ze moet onder Uw scepter leven. Maar een ander heeft zich van haar meester gemaakt en die heeft nu over haar te zeggen, tot haar diepe ellende. Laat dat anders mogen worden. Laat het alles op deze aarde en onder Uw mensen zo mogen worden, dat het loopt naar Uw wil, dat alles zich voegt naar Uw wil, dat alles doordrongen en geregeerd wordt door Uw Geest”. Ik heb reeds eerder gezegd: Wij bidden uit de gebrokenheid van deze wereld. Ze is er diep ongelukkig aan toe. Ze kan niet zonder God en toch wil ze het buiten Hem zoeken. Ze kan alleen leven onder God en toch is ze in al haar bewegingen in opstand tegen Hem. Een schip zonder kapitein? Een leger zonder leiding? Leven is niet mogelijk zonder regering, zon-

der wetten, zonder Koningswetten. God nu is krachtens Zijn recht Koning over alle dingen. Maar een ander heeft zich tot koning van deze wereld geproclameerd. De Bijbel noemt hem “*de overste van deze wereld*”¹². Deze overste heeft een groot gevolg. Daarom zijn er op deze wereld vele “heren”, die ieder voor zich een deel van het leven overweldigen en tiranniseren. Hebben ze hun deel gekregen, dan betwisten ze dat elkander weer. Door deze overste en zijn gevolg is het op aarde een chaos geworden. En zo beleven we een wereldleven vol ellende en zonde. **Wat er op één dag, in één nacht op aarde geleden en gezondigd wordt is nameloos.** Het is een wereld van ziekenhuizen, gevangnissen, geweldpleging, liegen, stelen, moorden, zuchten, sterven. De tijd is gelukkig voorbij, dat men in even dwaas als schadelijk optimisme zichzelf bedroog met de gedachte, dat men het toch al zo heerlijk ver gebracht had en dat men het nog wel veel verder zou brengen. Zo heet heeft de duivel de hel op aarde gestookt, dat deze schadelijke hoogmoedswaanzin in zijn eigen vuur is vergaan. We hebben de laatste jaren zoveel dreiging en explosies beleefd, dat vele handen zich biddend tot God hebben geheven met de bede: “O Vader, neem Gij toch de teugels van het wereldgebeuren vast in Uw wijze handen; schep Gij orde in de chaos; geef ons een

¹² Zie o.a. [Johannes 12:31](#), [14:30](#) en [16:11](#).

andere en betere wereld; schep Gij een orde van zaken, waardoor waarheid en liefde bloeien kunnen en vrede komt waar nu misdaad en moord de volken ten gronde richten”.

Vele heren

Er zijn vele “heren” en koningen op deze wereld, die ieder op hun wijze de wereld tot wanhoop en tot een aanklacht voor God maken.

34

Daar is de heer van het geld. Wat een macht, wat een rijk heeft hij; wat reikt zijn scepter ver en wat buigen er velen voor hem! Daar is de heer van de lust. Wat een meedogenloos tiran is hij en wat een menigte slaven en slavinnen heeft hij gemaakt! Daar is de heer van het bijgeloof, de heer van de dwaling, de heer van de eigenzinnige godsdienst. Wat een benauwdheid en angst heeft hij gelegd over allen, die hem aanhangen en plaats hebben gegeven! Daar is de heer van de drank, van de opium, de heer van bedwelming en verdoving. Wat zijn **zijn** onderdanen zwak en dwaas! Daar zijn de heren van fatsoen, van publieke opinie, van eerzucht, van machtsverlangen. Daar zijn de heren van sleur en valse schaamte, van het getal en van luiheid. Ik kan maar aan het opnoemen blijven. Het gevolg van “*de overste dezer wereld*” is groot. Hun naam is legio. Maar allen hebben ze één ding gemeen: **hun regering is tirannie; hun onderdanen worden tot slaven; hun doel is de dood.**

De enige Heer

35

In een sfeer waarin zulke heren de toon aangeven en zeggenschap hebben kan die mens niet goed meer leven, die iets heeft gezien van de hemel en die iets heeft leren kennen van het gezegend Koningschap Gods. Wie de kracht en zegen van Gods Koningschap heeft ervaren, die heeft heimwee in het hart gekregen naar de doorbraak van dat Koningschap. Bij die vloeit als vanzelf de bede uit het hart die Jezus vóór zei: “O Vader, laat Uw Koninkrijk komen; verdrijf de boze; onttoon die schadelijke overste; verjaag zijn gevolg; leg Uw scepter overwinnend op al wat is en leeft”. En dan ziet de bidder het voor zich: Een nieuwe samenleving, waarin alleen de liefde en heiligheid van Jezus Christus gelding hebben en waarin waarheid en goedheid opgaan als de zon. Het is er mee als met een orkest. Denk u eens in, dat er geen dirigent is, maar dat ieder zijn instrument bespeelt op eigen manier en met een eigen wijs. Wat een “hels” kabaal zou het geven; wat zouden al die goede instrumenten tegen elkaar inkrijsen; een chaos van vechtende klanken. Maar zie, daar komt de leider, de dirigent. Hij heft de handen even op. Nadrukkelijk tikt het stokje – zijn kleine scepter – even tegen de lessenaar. Aller oog richt zich op hem. Weer bewegen zich even de armen en – daar stroomt de muziek, een vloed van tonen, machtig en heerlijk de zaal door. Zo is het nu ook als de mensen met alle in hen levende krachten

komen onder Gods scepter. Dan komt in plaats van de chaos → de kosmos; in plaats van ontbinding → verbinding; in plaats van strijd → vrede; in plaats van nood → heerlijkheid.

Dromen dromen

36

Wie maar iets van Gods Koningschap in eigen leven heeft ervaren en daardoor weet hoe de chaos van binnen tot harmonie kon komen, die gaat over het Koningschap Gods dromen en gezichten zien. Voor die openen zich ongelimiteerde vergezichten. Die krijgt visie op een nieuwe aarde. Die ziet God op Zijn troon en engelen en mensen onder en vóór Hem. Die ziet de kinderen Gods spelend voor Zijn aangezicht. Die ziet niet slechts onder die scepter van God de mogelijkheid van een nieuwe wereld, maar die ziet in de LEVENDE, uit de dood verrezen, Heiland het onderpand en zegel van **een gereinigde en bevrijde wereld vol geluk en bloei**. Jesaja was zulk een dromer: *“De wolf zal met het lam verkeren en de luipaard bij de geitenbok neerliggen... de koe en de berin zullen tezamen weiden; het kalf en de jonge leeuw en het mestvee tezamen en een klein jongske zal ze drijven... men zal nergens leed doen noch verderven op de ganse berg Mijner heiligheid...”*¹³ En laten we dan maar niet vergeten, dat Gods “dromers” echte-, de ENIGE werkelijkheidsmensen zijn. Nu vraag ik u: Ziet u dat Rijk Gods? Gelooft u erin?

¹³ Zie [Jesaja 11:6-9](#) en [65:25](#).

Hebt u er heimwee naar? Weet u, wiens rijk u op aarde ziet? U ziet het van dien heer die u dient. Dient u de boze, dan hebt u alleen maar oog voor zijn rijk. Dient u God, dan gaan u de ogen open voor Zijn Rijk. Dient u God, dan gaan u de ogen open voor Zijn wereld. **U ziet alleen het Koninkrijk van God, als u het Koningschap van God aanvaardt.** Waarin gelooft u? Gelooft u in de macht van het geld, geweld, leugen, haat en dood? Dat is: Gelooft u in de heren, die het gevolg zijn van die overste? Of gelooft u in de macht en overwinning ¹⁴ van waarheid, liefde, recht, leven? Dat is: Gelooft u in het Rijk van de grote Heer en in de steeds doorbrekende komst van dat Rijk? Hebt u er heimwee naar? Diep, heerlijk verlangen, dat u bidden doet: *“Onze Vader, Die in de hemelen zijt, Uw Koninkrijk kome”*. Leeft in u de brandende zekerheid, als een fakkel van overwinning: God is bezig door te breken in victorie? Weet dit: Het bidden om Gods Koninkrijk brengt mede, dat u zelf van de troon komt, die u met veel zorg en inspanning voor u zelf hebt opgericht; het brengt mede, dat u de dure kroon, die u zelf gekocht hebt afneemt en neerlegt voor Gods troon; het brengt mede, dat u van alle macht afstand doet, die u zo lief was geworden, om Hem alleen alle macht te geven in volstreekte overgave. Maar als dat zo is,

¹⁴ Zie eventueel onze GRATIS studie [“De overwinnaars: over \(de macht van\) zonde en satan in de eindtijd”](#) van E. van den Worm. (noot AK)

dan komen weer de twee vragen op mijn ziel af, die ik me reeds eerder gesteld heb. **Kan ik dit wel bidden? Wil ik het wel bidden?** Meen ik het wel als ik bid: *“Uw Koninkrijk kome”* en niet het mijne. **Wil ik het wel**, honger en dorst ik ernaar, dat niets en niemand op deze wereld meer iets heeft in te brengen, dan Hij en Hij alleen. **Heer leer ons bidden: “Uw Koninkrijk kome”**. “Vader, regeer ons alzo door Uw Geest en Woord, dat we ons hoe langer hoe meer aan U onderwerpen”.

“Uw wil geschiede, gelijk in de hemel, alzo ook op de aarde”

De bidder begon zeer hoog, in de hemel, bij God: *“Uw Naam worde geheiligd”*. Daarna daalde hij af en kwam de wereld binnen zijn gezichts- en gebedskring: *“Uw Koninkrijk kome”*. Maar nog lager daalt hij met zijn gedachten. Hij is nu op deze aarde toegekomen aan de mens. Het kind van God bidt om GEHOORZAAMHEID.

Tweeërlei wil

Hij weet het wel: nooit zal er een nieuwe wereld komen, als er niet eerst nieuwe mensen komen. De wereld bepaalt de mensen niet. Maar de mensen bepalen de wereld. Slechte mensen maken een slechte wereld en goede mensen een goede wereld. De wereld is en wordt zoals de mensen zijn. **De bron van alle ellende op aarde is: het onwillige, opstandige mensenhart.** Ons hart is

de infectiehaard van alle narigheid. Satan heeft alleen op aarde kracht, omdat wij hem plaats en macht geven. We doen graag zijn wil en zijn traag tot Gods wil. Als de mens Gods wil gaat doen, dan komt ook Gods Koninkrijk. De mensen zijn alleen ongelukkig en slecht omdat ze niet gehoorzaam aan God zijn. En de hemel is werkelijk hemel omdat daar gehoorzaamheid heerst. Zo gauw op aarde algehele en blijde gehoorzaamheid is aan Gods wil – “Uw wil geschiede” – dan is er een hemel op aarde. En waar ongehoorzaamheid is, daar is een begin van de hel. Ik zeg dat nu wel zo makkelijk en losjes weg. Maar ik zou dat niet kunnen zeggen als ik deze waarheden niet geleerd had na goede, maar moeilijke levenslessen. Het is zo: als een mens God gehoorzaam wordt, dan komt er een stukje van de hemel in zijn hart. Als een mens Gods wil ongehoorzaam wordt, dan knaagt er een stukje van de hel aan zijn ziel. Wat willen we toch slecht luisteren naar, en gehoorzaam zijn aan, de wil van God! Van zo goed als ieder klein kind zeggen de ouders al heel gauw, dat het “een eigen willetje” heeft; en dat wil dan weer zeggen, dat het voor de ouders een permanente strijd is tussen hun wil en dat “kleine willetje”. Het kind wil maar niet leren zeggen, ten aanzien van de ouders: uw wil geschiede. We willen als kind al niet, dat vader onze weg bepaalt, op tijd en gedragingen ingrijpt, ons zijn weg en wil voorschrijft. En later wordt dat er niet beter op. Ons hele leven wordt een gevecht tegen onze om-

geving, tegen onze levensomstandigheden en, ten uiterste, tegen God Zelf om onze eigen wil te doen en onze eigen weg te gaan. De bekering van een mens begint hiermee, dat hij eindelijk eens en voor het eerst leert bidden: “**niet mijn wil, maar Uw wil geschiede**”. Nu is God echter – God. Hij alleen weet wat moet en mag en kan. Wat de rails zijn voor de trein, dat is de wil van God voor alle wereldgebeuren en ieders mensenleven. Wanneer het kleine kind eigen wil doet en eigen weg gaat, dan duurt het maar heel kort of u hoort aan het geschreeuw al, dat het ongeluk is gekomen: het heeft zich gebrand, of gestoten, of is gevallen of is verdwaald. Vaders wil betekende geluk. Eigen wil betekende **ongeluk**. Zo nu is het ook ten aanzien van het volwassen kind met zijn dwaze en taaie eigen wil en de hemelse Vader met Zijn wil.

Gehoorzaamheid

Nu kan je met geweld, van boven af en van buiten uit Gods scepter, een mens tot onderwerping brengen. De Bijbel spreekt dan over “*geveinsdelijk onderworpen zijn*”¹⁵. Ik kan een kind dwingen. Maar een gedwongen kind is iets anders dan een gehoorzaam kind. Dwang en gehoorzaamheid liggen niet in één vlak. Het gedwongen kind is ook nooit het gelukkige kind. Het gelukkige kind, is het gehoorzame kind. Wij denken wel, dat het anders is en dat gehoorzaamheid en zich ongelukkig-

¹⁵ Zie o.a. [2 Samuël 22:45](#), [Psalm 18:45](#) en [81:16](#)

voelen evenzeer bij elkander horen als eigen-zin-en-wil doen en gelukkig-zijn. Maar dat is een waan; een duivels bedrog. **Wie gehoorzaam is, die is gelukkig. Daarom leerde Jezus ons bidden: “Uw wil geschiede”** en noemde toen in één adem de hemel. Slaafsheid is gedwongen, overweldigt, de wil van een ander doen. Gehoorzaamheid is vrijwilligheid, vrij en blij, de wil van de ander aanvaarden als de eigen wil en die dan doen. **Wie daarom bidt: “Uw wil geschiede”, die kroont God tot Koning van zijn hart en aanvaardt de wil van God voor zijn leven**, zoals een klein kind in het donkere, grote bos de hand legt in vaders sterke en vaste hand en zich leiden laat. Zo wordt het Koninkrijk Gods van binnen uit geboren in de overgave van het hart en in de gehoorzaamheid aan Gods wil.

Het kruis

Dit gebed is wel zeer reëel en concreet. Het dringt door tot ons binnenste en stelt dan de onafwijsbare vraag: “hoe is uw wil”? Onderworpen of gewillig? Tegen God in, of geheel met Hem mee? Geeft die wil van God u wrevel, of is Hij uw verwachting? Deze derde bede ¹⁶ staat dichterbij ons en is ook concreter dan de eerste twee ¹⁷. Wie maar even nadenkt, weet heel goed, wat deze

¹⁶ “Uw wil geschiede...”.

¹⁷ “Uw Naam worde geheiligd” en “Uw Koninkrijk kome”.

bede voor hem betekent. Ze dringt tot een beslissing: tot overgave of opstand. Nu wordt het voor ons: buigen of breken. Wie dit bidt heeft honger om van zijn onwil en tegenstrevigheid verlost te worden en één te worden met de wil van God in de hemel. Ik zei in het begin: Het “*Onze Vader*” kruisigt ons, het brengt de doodssteek toe aan het oude ik en al zijn begeerlijkheden en trotsheden. Hier hebt u nu het kruispunt. Hier legt de bidder schuld bewust het oude zeer van zijn onwil en opstand open voor God en zegt: “Vader, genees me, zet het mes er maar in als het moet; maar neem toch van mij weg die wortel van voortdurend verzet en geef me een gehoorzame geest”. Gehoorzaamheid is vrijwilligheid. Zuchtend gehoorzamen, mopperend gehoorzamen is toch nog in wezen ongehoorzaamheid. Wie gesleept moet worden tot gehoorzaamheid is toch nog weer een slaaf en geen vrij kind. Het gaat hier om het blij aanvaarden en zonder mokken of mopperen, zonder wantrouwen of tegenzin volbrengen van wat God vraagt, met een liefde, een verwachting, en een toegewijdheid als gevonden wordt bij de engelen in de hemel. Onderschat dit niet. Weet dit – niemand heeft deze bede van Jezus tot de zijne gemaakt, of hij heeft iets van de dood gesmaakt. Wel heel uit de verte en op een heel ander plan, maar toch moet er iets van de angst en benauwdheid van Gethsémané ¹⁸ door de ziel van een

¹⁸ Zie [Mattheüs 26:36-46](#)

mens gaan eer hij eerlijk en oprecht zijn grote Meester leert na-bidden: **“Uw wil geschiede”**. Gods zonen en dochters leren in lijden en uit lijden gehoorzaamheid. Wat heeft een mens het vaak benauwd gehad en wat moest hij eerst komen tot volstreckte uitputting eer het van zijn lippen en uit zijn hart kwam: **“niet mijn wil, maar Uw wil...”**

43

De twee vragen

Ten slotte keer ik deze bede weer om in een dubbele vraag: **Kunt u bidden, wilt u bidden: “Uw wil geschiede”?** Ik hoop, dat de punt van deze vraag diep in uw hart doordringt. Bidt u deze woorden **“in geest en in waarheid”**? Mag het kruis door uw leven gaan? Bent u bereid uw leven te verliezen om het op Gods wijze en naar Gods wil weer terug te vinden? Mag God het over u te zeggen krijgen? Helemaal en voorgoed? Vertrouwt u het wel helemaal, dat in engelen-gehoorzaamheid uw hemel ligt? Mag Gods wil uw wet zijn? In alles en over alles? In uw werk? In uw vrije tijd? In uw gezin? Mag Hij het te zeggen hebben? Over uw lichaam? Over uw denken? Over uw geld? Over uw kracht? Mag het altijd en in alle dingen zijn: **“niet mijn wil, Vader, maar Uw wil geschiede”?** Wie er over praat, dat dit een christelijke nederigheid en slaafsheid meebrengt, die lage slavenzielen kweekt, die heeft nog niets begrepen van de slavernij van het eigen hart en de kleine tirannieke zin van de eigen wil – èn van de heerlijke vrijheid, die ligt in de gehoorzaamheid der kinderen Gods.

Heer, leer ons bidden, bewust en eerlijk: “Uw wil geschiede”. En leer ons dan ook, als die wil van U op ons afkomt, hem te volbrengen, zo snel en zo goed en zo blij als de engelen dat doen in de hemel.

“Geef ons heden ons dagelijks brood”

44

Het gewone leven

Christelijk geloof zweeft niet als een mooie droom boven het leven, maar staat als een werkende kracht in het leven. De ware christen is niet wereldvreemd, maar staat met beide benen midden in de werkelijkheid en neemt ten volle deel aan de strijd die daarin gaande is tussen goed en kwaad. Het leven met Christus is daarom een door en door natuurlijk leven. Die mens is de ware christen, die een natuurlijk, gewoon, echt mens geworden is. De onnatuurlijkheid galmt waarlijk niet alleen van de preekstoel, maar kunt u helaas overal bij christenen vinden. Maar... wat niet natuurlijk is, is niet christelijk. De zondige mens is de onnatuurlijke mens. De nieuwe mens ¹⁹ is de gewone, echte, natuurlijke mens. Het “Onze Vader” nu is een zeer natuurlijk gebed. U vindt er niet één irreële frase in. Het begon zijn vlucht wel zeer hoog, bij God in de hemel – “Uw Naam worde geheiligd”

¹⁹ Zie noot 1.

– maar het heeft ook oog en oor voor de gewone dingen van het leven, die toch zo uitermate belangrijk zijn. En daarom gaat dat gebed nu spreken over het *“dagelijks brood”*. Jezus heeft ons een godsdienst gegeven, waarmee we – als ik het zo zeggen mag – kunnen opstaan en naar bed gaan, kunnen eten en drinken, kunnen werken en rusten. Hij is de Heer-van-alle-dag en van alles in die dag. Hij is met ons in de binnenkamer en op de preekstoel, maar niet minder op kantoor en in de tuin en in de huiskamer en in de slaapkamer. Jezus zegt nu: *“Geef ons heden ons dagelijks brood”*. Hij sprak voor arme vissers en kleine boeren, voor sandalenmakers en timmerlui, die allen hard voor hun brood moesten zweten en vechten. Jezus kende de vreselijke dreiging van armoe, gebrek, ondergang. Hij kende ook de brood-angst, die de mensen zo diep in de botten zit. En nu zegt Hij: “Wees maar niet bang; kom maar met die broodvraag tot God, de Vader; kom maar met elke nood en iedere levensvraag tot Hem als Zijn kind, in vertrouwen. Leg het alles maar in Zijn trouwe en sterke handen; daar is het veilig”. Deze bede zet ons midden in het gewone leven. Maar dit gewone leven is helemaal niet gewoon. Het is een buitengewoon hard leven. Het is een taaie strijd met een stugge aarde, die niet bereid is voedsel voort te brengen tenzij de mens haar eerst besproeid heeft met zijn zweet en bearbeid met zijn krachten. Er is ook in dat leven een, tot het uiterste toegepitste, concurrentie. Men gunt elkaar het brood

niet. We noemen dat broodnijd. Er hoeft niet zo heel veel te gebeuren of de aarde draagt haar vruchten niet; een kleine klimatologische onregelmatigheid en de mensen sterven als ratten. Er hoeft niet zo heel veel te gebeuren of u bent uitgerangeerd uit het leger der werkers, die eten kunnen omdat ze werken kunnen. Dat leerde de malaise. Deze bede brengt ons tot de ootmoedige erkenning van dit alles. Wie dit bidt erkent: "Vader, ik ben diep afhankelijk; ik kan mijn leven niet in stand houden; ik ben van zoveel en zoveel afhankelijk, maar uiteindelijk en ten diepste en IN ALLES ben ik afhankelijk van U. Het leven is alleen uit U en daarom is het leven ook alleen door U. **Zonder U, en Uw gaven kan ik niet leven, geen dag.** Van U zijn alle dingen; van U, o God, alleen". Nu de Heer in deze bede ons gewone leven onder de gebedskring brengt, begint Hij met het lichaam. Let goed op de orde. Eerst is in het gebed God aan de orde, dan pas de mens. Dat is mooi. Dat kan ook niet anders. Er kan pas op aarde sprake zijn van genoegzaam brood en van ziele-blijdschap als de band met God hersteld is. Er is alleen mensenleven mogelijk en mensengeluk mogelijk, als de duivel gebannen, de zonde gebroken en God tot Zijn plaats en Koningschap gekomen is. Er komt weer genoegzaam brood voor allen, als Zijn wil geschiedt op aarde, gelijk in de hemel. En als dan de mens aan de orde komt in het gebed, dan wordt eerst tot God gebracht zijn lichaams-nood en daarna zijn zielenneed. Ons

47 lichaam heeft aan zichzelf niet genoeg. Het vraagt om onderhouding, om bevrediging. Wat kan de vraag van het lichaam een macht worden. Wat is de honger, de dorst van dat lichaam – in ieder opzicht – een kwelling! Wat staat de mens daar zwak tegenover! Wat brengt die lichaamsvraag, als ze niet beantwoord wordt, in veel verzoeking! En nu zegt Jezus: Ga maar met dat lichaam tot God. Vraag Hem of Hij er zorg voor wil dragen; of Hij dat dagelijks wil doen. Vraag uw Vader maar of Hij de honger en dorst die u te sterk zijn, wil gedenken. Hij weet wat u nodig hebt. En is bereid het u alles te geven.

Makkelijk of moeilijk te bidden?

We hebben gezien, dat de beden van het “Onze Vader” niet te bidden zijn of we moeten bereid zijn tot verlies van het eigen ik. Nu heeft het de schijn, alsof dit gebed daarop een uitzondering maakt. Wat is er nu eenvoudiger, makkelijker en meer vanzelfsprekend dan dat men bidt: “Geef ons heden ons dagelijks brood”. Doch als we het nader bezien, dan blijkt het juist andersom te zijn. Ik durf gerust te zeggen – als er hier tenminste sprake kan en mag zijn van makkelijker en moeilijker – dat er geen bede is, die zo moeilijk te bidden is als deze. Wie om zijn brood vraagt, is een arme bedelaar. Maar vindt u het zo eenvoudig om een arme bedelaar te worden? Geven is niet makkelijk. Maar... ontvangen is moeilijker. En vragen is het moeilijkst van alles. Dat eerste woordje:

“geef”, komt ons niet zo makkelijk over de lippen. Ziet u wel, dat het niet zo eenvoudig is om dit eerlijk te bidden. Maar er is meer. Dit gebed om het dagelijks brood is een gebed tegen de rijkdom, tegen de overdaad. Als ik dit eerlijk bid, laat ik de rijkdom en de zucht naar rijkdom los. Wilt u dat? Als ik vraag: “geef”, dan laat ik daarmee ook los alle ijdel zelfvertrouwen, dat zo makkelijk uit veelheid van bezit opkomt. Maar niet minder moet ik dan loslaten alle angst en opstand, die zo makkelijk geboren wordt uit armoede. Als ik zeg: “ons”, dan ben ik bereid naast ieder mens te gaan staan en te delen. Bent u dat? Telkens als ik deze bede overdenk, moet ik denken aan de oude Rockefeller, de grote [John D.](#) We kennen die tanige mummiefiguur misschien wel uit de illustraties van jaren geleden. Deze miljardair, die zich alles kopen kon, wat hij maar wilde, mocht – bittere ironie – omdat hij een zieke maag had, alleen maar een paar beschuitjes per dag eten. Hij moest zich in eten en drinken beperken tot het uiterste. Hij was de rijkste man van de wereld, maar kon met al zijn geld niets beginnen. God liet in die allerrijkste wel heel duidelijk de waarheid uitkomen van het Woord van Jezus: “het is niet in de overvloed gelegen, dat iemand leeft uit zijn goederen”. Hij moest het hebben van een paar beschuitjes en... van de zegen Gods. Zo leerde God ons in die man, dat wij voor ons leven en ons levensonderhoud niet afhankelijk zijn van geld of mensen – dat zegt ons de duivel op allerlei manier en, sukkel

die wij zijn, we geloven het ook nog! – maar van de eerste tot de laatste instantie van Hem en van Hem alleen en geheel. Daarom leerde Jezus de rijken net zo goed als de armen om nederig tot God te komen en te bidden: *“Vader, geef ons heden ons dagelijks brood”*.

Woord voor woord

49 We zullen nu deze bede eens woord voor woord nagaan. Dan zal ze in alle heerlijkheid, maar ook in alle moeilijkheid voor ons komen te staan.

- **“Geef”**...

Dat is: ik heb het niet, maar Gij hebt het, ik heb de beschikking niet over mijn leven en levensonderhoud, maar Gij. Ik zal niet bang zijn voor iemand of iets, alsof die iets te zeggen zouden hebben over mijn brood. Ik zal ook niet zelfverzekerd en trots zijn alsof ik zelf iets over het leven te beschikken had; al mijn levens-zekerheden liggen in Uw hand. *“Vader, geef”*; dat is: ik zal niet bouwen op mijn vaste salaris, op mijn mooie positie; ik zal me niet geruststellen voor de toekomst omdat ik wat op de bank heb, ook niet omdat ik zo’n veilig pensioen heb. Ik zal niet rekenen op mijn gezondheid, niet bouwen op mijn verstand, niet vertrouwen op mijn spieren, niet gerust zijn op mijn ervaring. Ik zal niet meer naar rechts en links kijken en het verwachten van voorspraak en bemiddeling van mensen. Maar ik leg mijn leven en levensonderhoud en dat der mijnen in Uw hand; ik bid U, van Wie alle

dingen zijn, "Vader, geef".

- "ons"...

Tot tweemaal toe wordt in deze bede het woordje "ons" gebruikt. En nu is nergens de zelf-zucht moeilijker uit te bannen dan juist in de strijd om het dagelijks brood. Ziet u hoe moeilijk deze bede nu te bidden is. Als u zegt: "geef ons", dan zegt u daarmee: ik vraag niet voor mezelf alleen, maar voor de ander net zo goed. Geef ons een gelijk deel. Zorg voor die ander net zo goed als voor mij. Rijke, nu roept u in uw bidden de arme naar u toe. Arme, nu roept u de rijke naast u. De rijke bidt dan voor de arme, en de arme bidt nu voor de rijke. De ene concurrent bidt voor de ander. Probeer het eens, als u dit ten minste eerlijk bidt, om de hand op uw portemonnee te houden.

- "heden"...

Vader, ik vraag niets voor morgen. Ik vraag alleen maar iets voor vandaag. Ik weet het wel, Vader, dat ik me altijd zorgen maakte voor de toekomst, maar ik zal dat niet meer doen. Het is me voldoende en ik zal er geheel gerust op zijn als U me vandaag maar geeft wat ik nodig heb. Ik zal in heilige onbezorgdheid leven bij-de-dag. Morgen bent U er weer. En Uw liefde is dan dezelfde en Uw macht dezelfde als vandaag. Daarom zal ik niet vrezen. Ik stelde de toekomst zo graag veilig voor mezelf en voor mijn kinderen. Maar ik zal nu bij geen andere levens-

zekerheid meer leven dan die van Uw liefde en Vaderzorg.

- **“ons dagelijks brood”**.

We vragen het genoegzame. Meer niet. Zonder boter en wat-er-op. Willen we dat werkelijk? Brood zonder meer en dan voor één dag slechts tegelijk? Zijn we werkelijk met zo weinig tevreden? Zijn we zo matig? Is de begeerlijkheid zo in ons verstorven? Wat zou u er van zeggen, als God nu eens ernst maakte met uw bidden en uw gebed terstond en letterlijk vervullen ging? Zou het u naar de zin zijn? Als u deze bede eerlijk en ernstig ging bidden konden er wel eens heel wat levens-zeker-heden en begeerten en heel wat speculaties voor de toekomst over boord moeten. Als u dit eerlijk en ernstig gaat bidden moet waarschijnlijk de lijst van uw bijdragen grondig worden herzien en het kon wel eens zijn, dat u uw beurs heel aardig ging leeg bidden.

De twee vragen

Deze bede is de enige afdoende waarborg voor een dankbaar, rustig, verzekerd leven. Wij zwakke mensen, met onze verbeeldingen, vluchten van de ene zekerheid en veiligstelling in de andere. We hamsteren zo graag in duizenderlei vorm. Maar al dat hamsteren is in de grond niets anders dan de vlucht van de diep-afhankelijke mens voor het altijd en overal dreigend gebrek. Er is maar één levenszekerheid: als een mens met heel zijn leven de toevlucht neemt tot Hem die Zijn Schep-

per en Vader is. *“Geef ons heden ons dagelijks brood”*, is dus niets anders dan dit: “Heer, weer een gebrek van me; leer me matigheid; maak me mededeelzaam”. Nu keer ik deze bede weer om en richt ze op u in een dubbele vraag die uw en mijn geweten moet beantwoorden: **Kunt** u bidden: *“Geef ons heden ons dagelijks brood”*? Kunt u het bidden met een eerlijk hart? En... na alles wat we samen overdacht hebben: **Wilt** u het eigenlijk wel bidden? Wilt u zo van alle ding en mens afzien, dat u met heel uw leven alleen ligt in de hand van uw Vader in de hemel? Heer, leer ons bidden: *“Geef ons heden ons dagelijks brood”*.

***“En vergeef ons onze schulden,
gelijk ook wij vergeven onze
schuldenaren”***

Een mens die honger heeft, moet ik niet met vrome praatjes aankomen. Die moet ik te eten geven. Dat is het verschrikkelijke: als het lichaam gepijnigd wordt, dan blijft er voor de ziel zo weinig plaats. Dat merk ik altijd weer bij mijn ziekenbezoeken. Hier ligt ook het grote gevaar van het uitstellen van de bekering tot “de nood aan de man komt”. Als werkelijk de nood aan de man komt, dan is een mens vaak te suf, of te zeer in de war, of zó in beslag genomen door pijn en benauwdheid, dat er voor denken over de diepere dingen geen kans meer is. Daarom is het zeer menselijk

en genadig van Jezus ons eerst te laten bidden: *“Geef ons heden ons dagelijks brood”*; en pas daarna: *“Vergeef ons onze schulden”*.

De nood achter alle nood

53

De broodvraag is zo scherp en gevaarlijk als een zwaard. Als dát mes een mens op de keel gezet wordt, dan vraagt hij maar één ding: dat dát weggenomen wordt. Dat wist satan en daarom kwam hij tot Jezus, toen Hij honger had, met de broodverzoeking als de eerste verzoeking. Hij wist: daarmee krijg ik ze allen, misschien ook Deze. Honger maakt van een mens een dier. Tenzij God Zelf het verhindert. Als het lichaam zijn onafwijsbare vragen stellen gaat, dan ligt de zonde dicht aan de deur. Toch snijdt één nood nog dieper in, in het mensenleven: de nood van het schuldig geweten. Is honger een zwaard,... het ontstoken, bang geweten is een vuur. In het schuldige geweten brandt iets van wat Jezus noemde: *“waar de vlam niet gedoofd en het vuur niet geblust wordt”*. Bovendien is er innerlijk verband tussen de kna-gende maag en het knagende geweten. Achter de lichaamsnood ligt de ziele-nood. Achter onze armoe ligt onze schuld. Wij zijn arme bedelaars, omdat we arme zondaars zijn. We zijn niet alleen arm, maar we zijn ook slecht. De aarde is om onze zonde vervloekt, zegt de Bijbel, en draagt daarom doornen en distels. We zijn niet alleen stakkerds, die medelijden nodig hebben, maar we zijn ook schuldigen, die vergeving moeten ontvangen.

Daarom leert Jezus ons ook met een nederig hart bidden, nà de vraag om het dagelijks brood: “**en vergeef ons onze schulden**”.

De zware keten

54

Wat kan een mens het benauwd hebben door zijn zonden! Ze blijven met weerhaken steken in een ontstoken en knagend geweten. Geen beschuldiging maakt een mens zo bang als de zelfbeschuldiging. Als ik aller achtung geniet, maar ik veracht mezelf, dan ben ik er slechter aan toe, dan wanneer niemand mij acht, maar ik toch voor de rechtbank van mijn geweten vrijuit ga. Geen aanklacht weegt zo zwaar als de zelf-aanklacht. Ieder mens heeft zijn “verleden”. En wat kan dat drukken en binden! Misschien slaakt u wel een zucht, terwijl u dit leest. En denkt u bij uzelf: “ik ben er ook zo één”. U sleept oude zonden, lang-geleden kwaad, weggestopte schuld als een ijzeren, loodzware keten met u mee door het leven. Dat zware drukkende gewicht is er altijd. Het maakt u zo moe en het neemt zo de krachten weg. Het beneemt u de vrijheid en de blijdschap. Welnu, hier is vrijheid. U kunt ervan verlost worden. Dat verleden kan totaal van u worden weggenomen. Jezus zegt: “steek uw handen, die die ketenen zolang hebben gedragen, Mij maar toe. Hef ze maar naar boven, naar de Vader van alle liefde en genade. Toon ze maar aan God, wees er maar niet bang voor. Eén druk van Zijn goede, sterke hand en u bent vrij. Jezus zegt: “u hebt zo weinig te doen; u hoeft niet te

boeten; u hoeft geen offers te brengen". God vraagt geen proeftijd. U hebt maar één ding te doen, vraag Hem vergeving: "Vader, vergeef; Vader, haal er een streep door; wil die zonden vergeven; maak het zwarte toch wit; scheur die bladzijde uit mijn levensboek, neem ze weg, delg ze uit; was mij en reinig mij!" En dat doet God dan. Het is bijna niet te geloven dat het waar is. Maar toch is het zo; het Evangelie verzekert het ons op de meest nadrukkelijke wijze en de ervaring van duizenden bevestigt het. **Wie waarlijk Jezus gelovig heeft aangenomen, die komt tot een blijdschap en innerlijke vrijheid die hij tevoren niet mogelijk zou hebben geacht.** Wie in het offer van Jezus, God als Zijn Vader vindt, die wordt zo vrij en zo gereinigd, dat hij het woord gaat verstaan: "evenals had ik nooit enige zonde gehad of gedaan". Als God iets doet, doet Hij het goed; dan doet Hij het radicaal. Als Hij de zonden vergeeft, dan zijn ze ook vergeven. De enige die er dan nog wel eens op terugkomt, is niet God – Die gedenkt ze niet meer – maar dat ben ik zelf in mijn ongeloof of klein-geloof. Deze bede, langzaam, gelovig, doordacht gebeden is als het drinken met diepe, volle teugen van koel water bij brandende dorst.

"Gelijk ook wij..."

Hoe vaak heeft de Heer in Zijn onderwijs ons niet gewaarschuwd, er rekening mee te houden dat God ons geen vergeving schenkt, als wij niet van harte vergiffenis schenken degenen, die tegen

ons gezondigd hebben. Met welk oordeel u oordeelt, zult u geoordeeld worden. Als ik onbarmhartigheid zaai, zal ik ook onbarmhartigheid maaien. **U kunt geen genade afbidden, als u ze zelf niet geeft.** Wie waarlijk om vergeving vraagt, die zegt daarmee: “Vader, ik heb niets meer in te brengen, ik heb niets meer te vorderen; ik heb alleen maar schuld”. Maar... wie een ander niet vergeeft, die zegt daarmee: “ik heb nog heel wat te vorderen; ik heb nog heel wat in te brengen”. **Wie een ander geen vergiffenis schenkt, stelt zich zelf buiten de sfeer van de genade.** Als hij dan buiten de genade valt, is dat niet, omdat God er hem buiten heeft gestoten, maar omdat de mens zelf buiten de grenzen van het rijk der genade is gaan staan. Zeker, ik weet het ook wel, dat mensen het u moeilijk kunnen maken. Mensen kunnen met spijkerschoenen over je heen lopen; ze kunnen je verdacht maken; ze kunnen je afbreken; ze kunnen zoveel doen dat pijn doet en onrecht is. Maar ik verzeker u – in de Naam van God, Die de zondaars genade bewijst en ook u ten volle vergeving wil schenken van al wat u misdeed, en dat was zo nogal het één en ander! – als u er innerlijk moeite mee hebt enig mens vergiffenis te schenken, dan bent u in zeker zo gevaarlijke toestand als wanneer u in verzoeking was tot overspel of diefstal. Als u goed wilt weten in welk gevaar u verkeert, wanneer uw hart aarzelt om vergiffenis te schenken, lees dan eens rustig na wat Jezus tot u zegt in die prachtige – even heerlijke als verschrikke-

lijke – gelijkenis over de onbarmhartige dienst-knecht die uitloopt op woorden, welke luiden als een doods-klok: “alzo zal Mijn hemelse Vader ook u doen, indien gij niet van harte vergeeft een iegel-lijk zijn broeder zijn misdaden”.

De echo daarboven

57

Ik zal u een voorbeeld geven, waardoor waar-schijnlijk deze toevoeging: “*gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren*”, u duidelijk wordt. Ik zag eens in een Duits geïllustreerd tijdschrift een afbeelding die me diep trof. Een kunstenaar had van zijn re-gering opdracht gekregen een standbeeld te ma-ken van de vroegere president Hindenburg. Het beeld moest van formidabele afmetingen zijn. Om zijn werk tot stand te brengen had hij een zeer ver-nuftig instrument bedacht. Voor zich op zijn werk-bank had hij een klein stuk marmer staan, waarin hij de figuur van Hindenburg tot uitbeelding bracht. Maar al wat hij vormde en beitelde aan het kleine beeld, werd door een instrument overgebracht op een enorm stuk steen, waarin het gevraagde beeld moest worden gewrocht²⁰. Elke slag, iedere klap werd overgebracht. Terwijl hij het kleine beeld maakte, vormde zich vanzelf het grote. U voelt zeker al wel wat mijn bedoeling is. Als ik als klein, nietig mens hier beneden zeg: “ik vergeef hem niet”, dan wordt dat meteen naar boven over-gebracht en dan klinkt daarboven, uit Gods eigen

²⁰ Gewrocht = Voortgebracht, gemaakt. (noot AK)

mond, in de hemel, over mij: “Ik vergeef hem niet”... Als ik, nietig mens, hier beneden zeg: “hij zal betalen, tot de laatste cent”, dan klinkt daarboven de grote echo, uit Gods eigen mond, in Zijn hemel: “hij zal betalen, tot de laatste cent”... Als ik hier zeg: “hij komt mijn huis niet in”, dan zegt daarboven God Zelf in heilige ernst: “hij komt Mijn huis niet in”. Het vonnis dat ik over anderen vel, wordt straks over mij voltrokken. Daarom bidden wij: ***“vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren”***. Als er iemand op aarde is, waar die ook zit en wat die me ook aandeed en hoelang het ook geleden is – al waren ook alleen nog maar zijn gebeenten over – wie ik niet kan en wil vergeven wat hij of zij me aandeed, dan vel ik mijn eigen vonnis. God keert dan Zijn aangezicht van mij af. Ik blijf een schuldige, een gebondene. Want als ik dat zeer kleine, dat men mij misdeed niet wil vergeven, hoe zou dan God Zijn barmhartigheid groot kunnen maken in mijn onbarmhartigheid? En nu stel ik u weer die twee vragen: **Kunt** u dit bidden? **Wilt** u dit wel bidden? **Heer, leer ons bidden, in geest en in waarheid: *“vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren”***.

“En leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van de boze”

Weer naar de wereld terug

Het gebed is nu bijna ten einde. De bidder is zeer verrijkt geworden bij en door zijn God. Hij kan rustig zijn voor het heden: God zal voor hem zorgen; hij zal krijgen wat voor zijn levensonderhoud nodig is. Hij kan vrede hebben over het verleden: God heeft zijn zonden van hem weggenomen; zijn schulden zijn vergeven. Hij kan nu wel opstaan. Veiligheid en verlossing zijn zijn deel geworden. Hij mag nu “amen” zeggen. Toch doet hij dat nog niet. Want als hij zich uit Gods heilige en heerlijke tegenwoordigheid losmaakt, dan moet hij de wereld en het leven weer in, dan moet hij een onzekere en gevaarlijke toekomst tegemoet. Die wereld heeft haar zuiging; die kent hij maar al te goed. Dat leven heeft zijn verzoeken; daar weet hij maar al te veel van. Daarom vreest hij de toekomst. De zonde heeft zulk een macht en de duivel is zulk een weergaloos strateeg. En ikzelf ben maar zo zwak en mijn hart is zo onbetrouwbaar. En daarom bid ik dan: Vader, neem ook de toekomst in Uw handen; nu ik mij ga losmaken uit Uw tegenwoordigheid is het laatste wat ik U smEEK: Heer, blijf bij mij met Uw hoge en onzichtbare bescherming, baan mij een veilig pad door het gevaarlijke leven: ***“leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van de boze”***.

Waar ligt de verzoeking?

60

Daar kan ik met één woord op antwoorden: overall! In elk stukje van het leven slaat de duivel zijn haken. Er is geen moment en er is geen plaats of situatie, waar een mens voor de verzoeking veilig staat. Dat is niet zo, omdat het leven en de dingen van het leven in zichzelf slecht zijn. God heeft de dingen van het leven goed gemaakt. Maar bij ons ligt de schuld. IK maak de dingen slecht door de wijze waarop IK ze toelaat en gebruik. De tong is goed, maar IK vloek en scheld ermee. De hand is goed, maar IK steel ermee. Het mes is goed, maar IK moord ermee. Het geld is goed, maar IK hecht er begeerte en afgoderij aan. IK ben vatbaar voor de zonde en mijn hart heeft een geneigdheid tot het kwaad. Daarom kan zelfs het mooiste toch altijd weer gemaakt worden tot het lelijkste. **Het boze zit niet in de dingen, maar in ons hart.** Bij het woord “verzoeking” denken we meestal dadelijk en vaak uitsluitend aan de vleeselijke verzoeking, de zinnelijke bekoring. En dat is inderdaad een taaie en gevaarlijke verzoeking. Een verzoeking die op honderd en één manier tot ons komt. Door ons oog en door ons oor. Door geschrift en voorstelling. Grof en geraffineerd. Openlijk en bedekt. Soms in de meest onschuldige vorm; vaak met mooie praatjes, ook wel met vrome praatjes. Sinds Jezus – toen de Farizeeën de vrouw, die in zonde van overspel gevallen was, tot Hem brachten – gezegd heeft: “wie van u zonder zonde is,

die neme het eerst een steen en werpe die op haar”, mogen we er wel voor waken dat we klein in eigen oog, eerlijk tegenover onszelf en mild tegenover anderen zijn. Deze zinnelijke verzoeking laat geen enkele mogelijkheid in het zeer gecompliceerde leven voorbij gaan om tot ons te komen. Ze gebruikt alles: spel en ontspanning, omgang en lectuur, bioscoop en reclame, betoog en fantasie, gezelschap en eenzaamheid. Maar toch is dit de moeilijkste en de gevaarlijkste verzoeking niet. De duivel tracht veler bewustzijn op deze verzoeking te verengen om hen benauwd te maken, maar meer nog om hen blind te maken voor andere verzoeking, die minstens zo gevaarlijk zijn. Weet u waarom de vleselijke bekoring, hoe zwaar ze ook is, toch niet de gevaarlijkste is? Omdat het geweten meestal snel tegen dit kwaad appelleert; en omdat ze gauw tot daden brengt die onloochenbaar slecht zijn. Veel gevaarlijker is de verzoeking als ze een geestelijk karakter heeft. Hoe vaak komt dan de duivel niet tot ons als een engel des lichts, of ook zó vermomd, dat we hem niet herkennen. Het is vaak maar één stapje waartoe hij ons drijven wil: en vóór we het weten is gewoonte tot sleur, standvastigheid tot koppigheid, zuinigheid tot gierigheid, zorg voor anderen tot bedilzucht, gevoeligheid tot sentimentaliteit en smart tot zelfmedelijden geworden. Iedere keer verleidt de boze ons tot die éne stap, die ons van het goede land Gods juist over de grens in het kwade land van de boze brengt. De verzoeking kan in

alles en altijd tot ons komen. Nooit en nergens zijn we veilig voor de streken van de duivel. De verzoeking komt in ons werk en in onze vrije tijd; als we getrouwd zijn net zo goed als wanneer we ongetrouwd zijn; op de beurs niet meer dan op de preekstoel, in rijkdom zowel als in armoe. Vredes-tijd heeft zijn eigen verzoeking en oorlogstijd heeft zijn eigen verzoeking. Overal en altijd loert de boze om de zwakke mens op de ene of andere manier te krijgen. Hij kent elks zwakheid en ieders prijs. In iedere boom zit een slang en op ieder pad liggen de voetangels en klemmen. De gang van een mens door het leven is als het gaan over een smal pad, dwars door een moeras heen. Eén stap teveel naar rechts of links kan me doen wegzinken. Er is wel een weg. Doch het is een smalle weg. En deze weg wordt niet gevonden dan alleen wanneer men Jezus tot Gids heeft en zeer dicht achter en bij Hem blijft. Het verbodene heeft bekoring; het gevaarlijke heeft aantrekkingskracht. Als u wel eens vlak langs een diep ravijn of donker water gelopen hebt, dan weet u dat er van die diepten een zeer aparte verzoeking uitgaat. De oude Griekse wereld had daarover een heel apart verhaal, dat een neerslag gaf van de werkelijkheid in ieders leven; wie tussen de gevaarlijke [Scylla](#) en [Charybdis](#) doorvoer, hoorde het verlokken-de gezang der [Sirenen](#). Welnu, wij horen allen op zijn tijd en wijze het lied der Sirenen. Iedere zonde heeft haar aantrekkingskracht voor ons.

De sterke man?

63

Heel weinig helpt het daartegen de “sterke man” te spelen. Want iedere “sterke” man is toch eigenlijk niet veel meer dan een gecamoufleerde zwakkeling. Er zijn geen sterke mannen. Ieder mens heeft zijn zwakke zijde en de boze kent die precies. Hoeveel zogenaamde groten en sterken zijn bijvoorbeeld niet uiterst zwak en gevoelig voor lust of lof of praal of macht. Elke grote is klein in de ogen van zijn kamerdienaar. Sterk is alleen wie zwak is voor God en zich in het gebed de handen weet te binden. Dat weet de christen en daarom bidt hij: “houd mij toch op het smalle pad van liefde en waarheid, dicht achter U aan, o Heer, opdat ik niet die éne dodelijke stap naar rechts of naar links doe. Bewaar me er ook voor, dat ik achterom zou zien en niet uitsluitend vóór mij, op de overste Leidsman van het geloof, Jezus Christus. Dood in mij alle verlangen naar de zonde en alle verborgen heulen met de boze en wek in mij een sterk en levend verlangen om Uw wil te doen. Laat ik honger en dorst krijgen naar Uw wil en wet. Geef mij ook (geestelijk) geopende ogen opdat ik de strikken van de boze zie en opdat ik helder het kwade van het goede weet te onderscheiden”. Maar hier blijft de bidder niet bij. Heel de ziel verlangt er naar, dat die macht, die achter alle verzoeking ligt, geheel gebroken en gebonden wordt; daarom wordt tenslotte gevraagd: “**Vader, verlos ons van de boze**”. Dat is: “ik ben zo zwak en de duivel is

zo sterk; als ik onder zijn beademing, in zijn strik, in zijn greep kom en hij gaat dan met mij doen wat hij wil, o Vader, zet me dan vrij, maak me dan los, haal me dan uit zijn greep en zet me dan in de vrijheid en blijdschap der kinderen Gods, door Uw kracht; mij en allen die U aanroepen”.

De binnenlandse vijand

64

Wat is moeilijker, denkt u: in de verzoeking staande blijven; òf met een eerlijk hart bidden: “**leid ons niet in verzoeking**”? Het laatste is het moeilijkste. Als een mens eerlijk gebeden heeft: “leid mij niet in verzoeking”, dan hoeft hij de verzoeking ook niet meer te vrezen. De boze heeft zoveel macht over ons als wij zelf hem over ons geven. Geef daarom de boze geen plaats, geen moment, vooral niet diep verborgen in dat binnen-wereldje van allerlei verlangens en begeerten. Pas op de binnenlandse vijand. Pas op de verrader in uw eigen hart. Vergeet omwille van de grote duivel, die u aanvalt van buiten, die andere kleine duivel niet, die u zelf bent en die het altijd weer houden wil met die grote die aanklopt aan de poort van uw ziel. We willen niet ten val komen. Maar we willen zo grààg wat genot en wat eer uit de zonde. Anders gezegd: we willen niet onder de macht van de duivel, maar we willen zo graag de prijs opstrijken, die hij ons biedt. Wel de lust, maar niet de last van de zonde. De grote moeilijkheid is nièt: in de verzoeking staande te blijven, maar met een oprecht, geheel Godgetrouw hart te bidden:

“**Onze Vader, leid ons niet in verzoeking**”. Wie dit helemaal meent als hij bidt, zal door Gods bewaring staande blijven in elke verzoeking. Daarom vraag ik u: kunt u met een eerlijk hart bidden: “**leid ons niet in verzoeking**”? Hebt u de binnenlandse vijand al onschadelijk gemaakt? Hebt u de verrader uitgeworpen? Is er nog gevaar voor de dolkstoot in de rug? En dan die tweede vraag: wilt u wel bidden: “**leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van de boze**”? Wilt u toch niet eigenlijk nog een klein beetje – niet al te veel en niet al te erg, want dan zou u er teveel soesah ²¹ door krijgen – zijn verlokken bekoringen ondergaan en zijn veel-aards-genot-belovend gezelschap genieten? Of bent u reeds één en al oog en oor voor Jezus Christus geworden en bent u met en door Hem aan de wereld en haar leugenachtige en bedrieglijke begeerlijkheid gestorven? Heer, leer ons bidden, in GEEST en in WAARHEID: “**Onze Vader, leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van de boze**”.

“Want Uw is het Koninkrijk, en de kracht en de heerlijkheid, tot in eeuwigheid”

Bidden is niet alleen-maar-vragen

In de ontmoeting met God ligt een zo groot geluk

²¹ Soesah (of: soesa) = Last, moeite, drukte, beslommering, zorgen. (noot AK)

en een zo totale vervulling van alle bewuste en onbewuste levens-verlangens, dat op een gegeven ogenblik alle vragen ophoudt, omdat in God Zelf alle antwoord gevonden wordt. Zo wordt bidden vanzelf danken. Als een zeer arm mens komt de bidder tot God, maar Gods tegenwoordigheid maakt hem zó rijk en doet hem zó helder zien hoeveel hij heeft in God, dat hij al biddende overvloedt van dank. In het bidden komt pas goed uit, de waarheid dat een mens het leven vindt zo gauw hij het verliest. Wie zich in Gods tegenwoordigheid voelt wegzinken in kleinheid en onwaardigheid, die komt dichtbij de zaligheid. Hoe kleiner ik word in de ontmoeting met God, hoe minder ik dan in mezelf overhoud, des te rijker en gelukkiger word ik. En de volle zaligheid wordt ik pas deelachtig, als er niets meer van me overblijft dan alleen dit ene: **het is mij goed nabij God te zijn**. Dankbaarheid en aanbidding liggen dichtbij elkaar. Wie God waarlijk vindt in het gebed, die is zichzelf kwijt en wordt vol van geluk en hemelvreugde omdat hij God heeft en God groot maakt. Hier is de aanbidding, de lof-verheffing van God in het “*Onze Vader*”. De mens weet maar enkele woorden te stamelen: “*Uw is het Koninkrijk, en de kracht en de heerlijkheid, tot in eeuwigheid*”.

Waar moet ik eindigen?

De bidder is nu klaar. Hij heeft tot God gebracht wat er aan diepe wensen, intense verlangens leefde in zijn ziel. De nood van zijn lichaam, de

nood van zijn ziel, liggen nu aan Gods Vaderhart. Heel hoog begon de bidder, bij God Zelf: *“Onze Vader, Die in de hemelen zijt”*. Hij daalde toen af: van God naar de wereld. Hij bad dat God, in deze zieke, door slechtheid ziek geworden wereld, Naam en Koninklijke zeggenschap zou krijgen. En van de noden van deze wereld daalde de bidder af tot de macht en diepten der hel: *“Verlos ons van de boze”*. Daar mag het echter niet bij blijven. Het laatste woord van de bidder mag niet bezig zijn met de boze. Het is goed, dat naast honger en zondesuld in het gebed ook de boze en zijn macht genoemd wordt. Hij mag niet worden vergeten. Dan zou het bidden niet reëel zijn. Maar... het laatste woord mag niet aan hem zijn gewijd. Het laatste woord moet aan Hem gewijd zijn, aan Wie het ook toekomt, uit Wie alle dingen zijn en door Wie alle dingen zijn en tot Wie alle dingen, dus ook het gebed, moeten wederkeren. Het laatste woord is voor God. Het gebed begon **bij God** en het eindigt **in God**. Zo keert het terug tot Hem aan Wie het ontsprong. Van de diepten van de hel, die de bidder nu zonder vrees heeft kunnen peilen – *“want Gij zijt met mij”* – richt hij zich weer tot de hoogten van de hemel. De laatste blik is niet gericht op de verschrikking van de boze, maar nog eenmaal richt zich het oog op de heerlijkheden Gods. Hij ziet God, Die hem bewaren zal van nu aan tot in eeuwigheid. Bij Hem is hij veilig. In Hem rust zijn toekomst. Nu kan hij de wereld en het leven rustig tegemoet gaan. Het gaat naar het licht

en de overwinning. ***“Want Uw is het Koninkrijk, en de kracht en de heerlijkheid, tot in eeuwigheid”.***

Wie is heer?

68

Kunt u dat zeggen? Kunt u dat belijden: “U regeert, o Vader!” Weet u dat wel heel zeker, dat u niet alleen in theorie, maar ook in de praktijk van het leven alleen rekent met en rust in het volstrekte Koningschap van God? Geloof u het rustig en vast: **God heeft de macht.** Niet het geld. Niet de kanonnen en bommen. Niet “de sterke mannen”. Niet de massa. Niet de zonde. Zelfs niet “de overste van deze wereld”. Maar... God heeft de macht. **Uitsluitend en geheel: God is de Koning.** De absoluut Soevereine. En zonder Zijn goddelijke wil kunnen de machten van deze aarde zich noch roeren noch bewegen. Wat zij doen en werken geschiedt alleen “per gratie Gods”, onder Zijn hoge toelating en onder Zijn oog en bestuur. En... Uw Koningschap, leidt vanzelf en noodzakelijk tot Uw heerlijkheid, omdat Uw de kracht is. Deze belijdenis, dat God de kracht is, kan een bron worden van nooit eindigende blijdschap. Wat kan een nietig mens mij nu doen? Wat kan mij nu overkomen in de meest schrikwekkende omstandigheden? De Enige aan Wie God Zijn macht heeft overgedragen en medegedeeld, is Hij, Die om mijnentwil Zijn sterke handen heeft laten vastnagelen aan een kruis: Jezus. Voor wie of wat zou ik nu nog vrezen? Ook al zou een leger mij

omringen, ik zou niet vrezen. **Er is maar één kracht: die van God.** En wat er verder op deze wereld aan krachten gevonden wordt, is van Hem afgeleid, aan Hem onderworpen, geheel van Hem afhankelijk. Wie God vindt, vindt in deze razende en onzinnige wereld toch kracht en reden om te spreken van blijvende heerlijkheid. In de benauwenissen van de tijd gaat hem (of haar) toch **de eeuwigheid** open.

De twee kussenblokken

Reeds eerder heb ik gezegd, dat alle bidden gebonden is aan geloof en gehoorzaamheid. Deze twee zijn de kussenblokken, waar de as van het gebed in rust en waar alle bidden zich om wentelt. Dit zeg ik niet op eigen autoriteit. Dat zou niets betekenen. Maar, Jezus zegt dat: de Meester, ook van het gebed. Hij klemt het “Onze Vader” tussen die twee – geloof en gehoorzaamheid – in. Want in het vers, dat aan het “Onze Vader” voorafgaat, zegt Jezus: “Want uw Vader weet, wat gij van node hebt, eer gij Hem bidt”. Dat is: vertrouw God maar alles toe. Hij kent u door en door. Hij leeft met u mee, voorziet uw nood beter dan u, zoals een vader de nood van zijn kind kent; vertrouw Hem maar, zonder enige reserve. En het woord dat Jezus onmiddellijk op het “Onze Vader” laat volgen is: *“Want indien gij de mensen hun misdaden vergeeft, zo zal Mijn hemelse Vader ook u vergeven; maar indien gij de mensen hun misdaden niet vergeeft, zo zal ook uw Vader uw mis-*

daden niet vergeven". Dat is: gehoorzaamheid; volbreng het grote gebod van de liefde. **Geloof en gehoorzaamheid zijn de steunpunten voor de as van het gebed.** Dat is ook geheel vanzelfsprekend.

- Geloof: Want bidden zonder God-te-vertrouwen en verhoring-van-Hem-te-verwachten is God en zichzelf voor de gek houden. Het gebed wordt onzin als ik geen geloof heb in Hem tot Wie ik ga.
- Gehoorzaamheid: God bidden en Hem niet gehoorzamen is: God verzoeken. God vragen mijn wil en wens te doen, terwijl ik niet bereid ben Zijn wil en wens te doen, is het toppunt van brutaliteit.

Kroongebed, kruisgebed

Het "Onze Vader" wordt terecht het volmaakte gebed genoemd. Elk ander gebed is pas werkelijk gebed, als het door het "Onze Vader" is gevormd en gestempeld. Als wij het nu maar goed bidden. Dat geschiedt alleen als we die twee steunpunten vasthouden: GELOOF en GEHOORZAAMHEID. Want: in het geloof wordt God groot en in de gehoorzaamheid wordt de mens klein. Hoe langer en hoe meer ik me in het "Onze Vader" verdiep des te meer kom ik tot de overtuiging: het is het kroongebed, het koningsgebed, het staat ver boven alle andere bidden. God krijgt er de plaats in, en de naaste wordt aan ons gelijk gesteld. Het begint met God en het eindigt in God.

Het begint smekend en het eindigt jubelend. Het wordt geboren uit de gebrokenheid van dit leven, maar het loopt uit op de heerlijkheid tot in eeuwigheid: waarin Zijn Naam wordt geheiligd en Zijn Koninkrijk is gekomen en Zijn wil wordt volbracht op de nieuwe aarde gelijk in de hemel. Maar, dit kroongebed is ook het kruisgebod. Daar bedoel ik dit mee: het legt me op het kruis, het doodt mijn oude zelfzuchtige ik. Elke bede kruisigt mijn oude, egoïstische, ongelovige, oude mens. Maar elke bede laat ook, als ze gebeden wordt in geest en in waarheid, een nieuwe mens in me opstaan, die vernieuwd is naar het beeld van Jezus Christus. Zo is dit *“Onze Vader”* mijn louteringsvuur. Het *“Onze Vader”* is voor mijn IK de dood en de opstanding. Men heeft er vaak de aandacht voor gevraagd, dat in het *“Onze Vader”* de Naam van de Heer Jezus niet voorkomt. Dat is ook zo. Maar dat is niets bijzonders. Wij willen altijd wat opzichtig en opzettelijk zijn. Dat is God nooit. Jezus ook niet. Hij leert ons rustigweg een gebed waarin Zijn Naam niet voorkomt. Ten minste niet met de klanken van het woord. Want Jezus Zelf leeft er wel in. Hij spreekt in ieder woord en het is vervuld van Zijn Geest. Er is er maar Eén, Die zulk een gebed kan voorbidden, en het de mensen geven, en die Ene is Jezus. Wie zuchtte er zó in heimwee naar de heiliging van Gods Naam? Wie bad er zó om de komst van Gods Rijk? Wie anders dan alleen Hij kon zeggen, dat Gods wil Zijn eten en drinken

was? ²² Wie deelde de armen het brood uit? ²³ Wie maakte zich solidair met de zondesuld der mensen? Wie kende als niemand anders de streken en verzoeking van de boze en wie is alleen bij machte van die boze te verlossen? Het is de Heer Wiens Woord en Heilige Geest spreekt en ademt uit iedere zin van dit gebed. En omdat Hij erin leeft en spreekt, daarom is dit kroon-gebed mijn kruis-gebed. Met Hem en door het gebed, dat Hij mij leerde, sterf ik aan de zonde en leef ik "in nieuwigheid des levens" tot eer van de Vader. Dit gebed hebben we te danken aan het feit, dat de discipelen de Heer vroegen of Hij hen wilde leren bidden. Als antwoord gaf Hij toen dit gebed, dit geschenk. Maar nu we het ontvangen hebben, moeten we bekennen: "Heer, wij kunnen het niet bidden, het is ons te hoog, te groot". We moeten met het geschenk tot de Gever terug, met het gebed terug tot de Meester van het gebed, om Hem te vragen: "Heer, wij kunnen het niet bidden gelijk het betaamt". Heer, leert Gij ons Uw "Onze Vader" bidden. Leer het ons bidden "in geest en in waarheid".

"Amen".

²² Zie [Johannes 4:34](#)

²³ Zie [Mattheüs 14:14-21](#), [Markus 6:35-44](#), [Lukas 9:12-17](#) en [Johannes 6:2-13](#)

Inhoudsopgave:

Inleiding:	2
De kleine tamieion.....	2
Gaat bidden vanzelf?	4
De grote martelaar	6
Twee vragen	8
Is bidden niet overbodig?	9
73 “Onze Vader”	11
Geen enkelvoud, maar meervoud	11
De schelp	16
De grote Naam.....	19
“Die in de hemelen zijt”	21
Verlies of winst?	21
God GOD laten	22
Zo getrouw als sterk	24
De goede orde	25
Wat er niet in voorkomt	26
Naar binnen of naar buiten gekeerd?	27
“Uw Naam worde geheiligd”	28
De twee vragen	31
“Uw Koninkrijk kome”	32
Vele heren.....	34
De enige Heer	35
Dromen dromen	36
“Uw wil geschiede, gelijk in de hemel, alzo ook op de aarde”	38
Tweeërlei wil	38
Gehoorzaamheid.....	40
Het kruis.....	41
De twee vragen.....	43

“Geef ons heden ons dagelijks brood”	44
Het gewone leven	44
Makkelijk of moeilijk te bidden?	47
Woord voor woord	49
De twee vragen	51
“En vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren”	52
De nood achter alle nood	53
De zware keten	54
“Gelijk ook wij...”	55
De echo daarboven	57
“En leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van de boze”	59
Weer naar de wereld terug	59
Waar ligt de verzoeking?	60
De sterke man?	63
De binnenlandse vijand	64
“Want Uw is het Koninkrijk, en de kracht en de heerlijkheid, tot in eeuwigheid”	65
Bidden is niet alleen-maar-vragen	65
Waar moet ik eindigen?	66
Wie is heer?	68
De twee kussen-blokken	69
Kroon-gebed, kruis-gebed	70
“Amen”	72
Inhoudsopgave	73